INFORMACJE
Zarządu Głównego PTTK

Nr 1

WARSZAWA, LUTY 1993 * ********** * DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

PTTK
7440/1

PRZED XIII WALNYM ZJAZDEM PTTK

DROGIE KOLEŻANKI I KOLEDZY !

W dniach 26-28 lutego 1993 r. odbędzie się XIII Walny Zjazd naszego Towarzystwa. Od pierwszej, wyborczej i programowej części XII Zjazdu mijają trzy lata i trzy miesiące. Od drugiej, statutowej części - niecałe trzy lata.

Trzy ostatnie lata to okres zasadniczych zmian ustrojowych i gospodarczych w naszym kraju. Rzutowały one istotnie na warunki działania Towarzystwa. Podobnie jak cały kraj, również PTTK przechodziło trudne zmiany strukturalne i ekonomiczne. Wszystko wskazuje na to, że mimo konieczności poniesienia poważnych ofiar, Towarzystwo wychodzi z tego zakrętu historii obronną ręką.

Jesteśmy jedną z nielicznych dużych organizacji społecznych, działających w okresie powojennym, które utrzymały się przy życiu, co więcej, które zachowały gros potencjału organizacyjnego i majątkowego. PTTK nie liczy wprawdzie ani milion, ani pół miliona członków, ale nadal jest dużą organizacją o zasięgu ogólnokrajowym i taką, mam nadzieję, pozostanie. Musieliśmy ostatecznie zrezygnować z ciągot monopolistycznych i swoistego wszystkoizmu, charakterystycznych np. dla lat siedemdziesiątych, ale to wyjdzie organizacji tylko na dobre.

W minionej kadencji, poza naturalną weryfikacją liczby członków, miała miejsce poważna, niekiedy dramatyczna weryfikacja struktur organizacyjnych. Istotną rolę w tym procesie odegrał nowy Statut PTTK, uchwalony przez drugą część XII Zjazdu Krajowego PTTK. Oddziały PTTK uzyskały osobowość prawną, stając się samodzielnym podmiotem obrotu gospodarczego. Zmniejszyła się jednak również ich liczba, szczególnie wśród oddziałów zakładowych i środowiskowych. PTTK przekształciło się w quasi- federację oddziałów.

Na przełomie roku 1990 i 1991 zlikwidowano zarządy wojewódzkie, a następnie, w trakcie 1991 roku, powstałe na ich miejsce regionalne ośrodki programowe /ROP-y/, działające jako jednostki ZG PTTK. Zasadniczej reorganizacji i redukcji zatrudnienia poddane zostało Biuro ZG PTTK.

Równolegle przebiegał proces reorganizacji gospodarki PTTK. Likwidowaliśmy jednostki nieefektywne, przynoszące w nowych warunkach gospodarczych straty zamiast zysków, a dotyczyło to większości "Foto-Pamów" i ZRB-ów. Niestety przyszło nam również płacić ogromne długi tych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej. Ten czynnik, jak również spadające zyski z pozostałych rodzajów działalności, spadająca w wymiarze realnym pomoc państwa oraz zbyt późny początek reorganizacji sfery organizacyjno-programowej spowodowały ogromne trudności finansowe Towarzystwa, trwające do dnia dzisiejszego.

Jednocześnie z dramatyczną walką o utrzymanie bieżącej płynności finansowej Towarzystwa, likwidacją nieefektywnych struktur gospodarczych i próbami sprzedaży zbędnego majątku prowadzona była intensywna praca na rzecz reorganizacji i komercjalizacji tych fragmentów gospodarki PTTK, które rokują w przyszłości osiąganie zysków dla Towarzystwa. Proces ten został w ostatnich tygodniach praktycznie zakończony. Mimo utraty niektórych obiektów /m.in. ze względu na brak trwałego tytułu prawnego/ oraz konieczności zbycia innych, równolegle trwał proces oddawania do użytku nowych obiektów programowych i turystycznych, powstałych w wyniku bądź nowych inwestycji, bądź remontów kapitalnych i innych zabiegów. Należy tu wspomnieć m.in. nową siedzibę Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie oraz Centralnej Biblioteki PTTK w Warszawie, wyremontowanego schroniska nad Morskim Okiem, nowych obiektów w Wetlinie i Ustrzykach Górnych , szereg nowych inwestycji na terenie Mazur itp.

W BIEŻĄCYM NUMERZE M.IN.

- JEDNOLITY TEKST UCHWAŁY NR 91/91 UWZGLĘDNIAJĄCY POSTANOWIENIA UCHWAŁY NR 163/92 PREZYDIUM ZG PTTK Z DN.13.XI.92 R. W SPRAWIE PROWADZENIA SCHRONISK PTTK STR. 6
- 60-LECIE GÓRSKIEJ ODZNAKI NARCIARSKIEJ ... STR. 17

Wprowadzenie nowego Statutu, zmiany w preferencjach społecznych oraz trudniejsze warunki finansowe i kadrowe, w jakich przyszło działać PTTK wymagają również zasadniczego przewartościowania dotychczasowych form działalności programowej, szczególnie na szczeblu centralnym. Proces ten dopiero się zaczął /istotną rolę odegrał tu m.in. IV Kongres Krajoznawstwa Polskiego/ i będzie zapewne kontynuowany w następnej kadencji. Nie jest tu wskazany nadmierny pośpiech, aby nie utracić dotychczasowego dorobku, ale nie można także negować konieczności stopniowych zmian, gdyż organizacja, która nie modyfikuje swoich metod pracy, traci szanse skutecznego oddziaływania na społeczeństwo i przyciągania nowych członków.

Zbliżający się XIII Walny Zjazd PTTK będzie pierwszym od dwudziestu pięciu lat zjazdem delegatów, wybranych bezpośrednio przez oddziały PTTK. To one zadecydują o przyszłym obliczu Towarzystwą i jego władz naczelnych. Obok standartowych zadań takich, jak wybór nowych władz naczelnych i przyjęcie uchwał programowych, XIII Zjazd będzie rozpatrywał poprawki do istniejącego Statutu Towarzystwa, dotyczące przede wszystkim dwóch sfer: wyraźnego rozgraniczenia majątku i odpowiedzialności majątkowej ZG PTTK i oddziałów oraz celów programowych Towarzystwa i środków ich realizacji.

Przed władzami naczelnymi przyszłej kadencji stoi niełatwe zadanie kontynuacji starań o pełne odzyskanie przez PTTK płynności finansowej, a także o dokończenie dzieła przebudowy gospodarki PTTK. Konieczne jest również wyraźne określenie na nowo funkcji Zarządu Głównego PTTK i jego komisji w warunkach Towarzystwa głęboko zdecentralizowanego, z samodzielnymi oddziałami. Wiąże się to ściśle ze wspomnianym wcześniej dostosowaniem form i metod działalności programowej do nowych realiów społecznych i organizacyjnych.

Prezes ZG PTTK
/-/ Marek Dąbrowski

Warszawa, dnia 18 stycznia 1993 r.

PRZED XIII WALNYM ZJAZDEM PTTK

WITAM W POZNANIU.

Po raz pierwszy Walny Zjazd naszego Towarzystwa odbędzie się nie w stolicy, lecz "na prowincji", w Poznaniu.

Jako mieszkaniec Poznania, Przewodniczący Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, pełniący także urząd Wojewody Poznańskiego, serdecznie witam uczestników XIII Zjazdu w Grodzie Przemysława. Jestem przekonany, że wspólny wysiłek Zarządu Głównego PTTK, poznańskich działaczy Towarzystwa i pracowników Wydziału Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu zaowocuje sprawną organizacją Zjazdu, a uczestnikom dostarczy wiele satysfakcji i przyjemnych wrażeń z pobytu w mieście nad Wartą.

XIII Walny Zjazd PTTK jest pierwszym zjazdem odbywającym się w nowych realiach ustrojowych naszego Państwa. Trzy lata jakie upłynęły od XII Zjazdu to lata wielkiego przełomu, lata wielkich zmian zachodzących w Polsce. Odbiły się one też znacznymi przeobrażeniami w naszym Towarzystwie. Zmianami - jeśli oceniać je suchymi liczbami statystyki - w zdecydowanej większości negatywnymi. Zmieniły się struktury organizacyjne, drastycznie zmalała liczba członków, zaprzestało działalności wiele oddziałów i kół, zlikwidowano wiele obiektów, wiele imprez o długoletnich tradycjach nie jest organizowanych.

Patrząc z perspektywy tych trzech lat i więcej w przeszłość można bardzo różnie oceniać działania Towarzystwa. Że było zbiurokratyzowane, że w wielu sprawach decydowali urzędnicy, że było sztucznie utrzymywane dotacjami państwowymi, że było jednym z elementów indoktrynacji politycznej "przewodniej siły narodu", że "poszło" w ilość, a nie w jakość, że... t.p.

Ale te zastrzeżenia to tylko część prawdy. Obok niewątpliwie bardzo rozbudowanej administracji i w różnych kręgach różnej dominacji gremiów politycznych przez cały czas swego istnienia Towarzystwo było organizacją społeczną zrzeszającą ludzi uprawiających czynnie krajoznawstwo i turystykę. Przyznawane dotacje pozwalały na realizację wielu ambitnych, szerokich, o dużej wartości społecznej programów i imprez. Osobiście uważam, że wielkim osiągnięciem naszego Towarzystwa jest współcześnie powszechna akceptacja turystyki i krajoznawstwa w szerokich kręgach społeczeństwa.

Dziś mimo wielu ograniczeń i zapaści istnieją podstawowe ogniwa Towarzystwa, działają muzea i regionalne pracownie krajoznawcze, organizowane są rozliczne imprezy.

Ustępujący Zarząd Główny ze swymi agendami realizował trudny proces przekształceń organizacyjnych i dostosowania struktur ekonomicznych do powstających realiów gospodarki rynkowej. W tym kontekście jakby na drugi plan zeszły również potrzebne przewartościowania sfery programowej.

Wiadomo dziś, że Towarzystwo nie będzie w przyszłości ani organizacją masową, ani znaczącym potentatem ekonomicznym z racji posiadanego majątku. Ważkim celem działań przekształceniowych jest doprowadzenie do takiego stanu, aby PTTK zachowało swą tożsamość programową, aby było wiodącą, inspirującą siłą w społecznej działalności krajoznawczej i turystycznej, opartą na realnych podstawach ekonomicznych.

Organizacje społeczne nie mogą liczyć na werbalne wsparcie finansowe ze strony administracji rządowej czy samorządowej. Mogą jednak liczyć na wsparcie realizacji inicjatyw zku-

W czasach gdy wiele gremiów głosi kult pieniądza i idei internacjonalistycznych,ważnym elementem wychowania patriotycznego jest krajoznawstwo, które poprzez wędrownictwo i turystykę przybliża społeczeństwu kraj ojczysty. Idea krajoznawstwa powstała w XIX w. w dobie zaborów, w dobie walki o utrzymanie ducha narodowego, jest w pełni aktualna i dziś. Frazy Aleksandra Janowskiego określające patriotyczny cel krajoznawstwa: "przez poznanie do umiłowania, przez umiłowanie do czynów ofiarnych" są również istotne w czasach współczesnych.

W dyskusjach toczonych wśród działaczy Towarzystwa nieraz zdaje się odróżniać cel: "mieć", czy "być". Opowiadam się za "być" - być organizacją silną programowo, o atrakcyjnych dla swych członków formach działania, organizacją społecznie użyteczną. Sprawy ekonomiczne - niejasne i niepojęte dla większości członków - winny stanowić tło organizacji, nie neguję, że ważne, ale tło. Myślę, że dyskusja nad "być" czy "mieć" będzie ważkim elementem dyskusji zjazdowej.

Witając w Poznaniu, życzę wszystkim delegatom twórczych sił, które pozwolą ukształtować program Towarzystwa dający wiele przyjemnych przeżyć i satysfakcji jego członkom, a zarazem służący całemu społeczeństwu.

Życzę, aby ten "prowincjonalny" Zjazd był owocny w twórcze dokonania Towarzystwa w najbliższych latach.

/-/ Włodzimierz Łęcki

Poznań, dnia 27 stycznia 1993 r.

PRZED XIII WALNYM ZJAZDEM PTTK

DROGIE KOLEŻANKI, DRODZY KOLEDZY !

Trzy lata temu delegaci na XII Zjazd Krajowy zdecydowali o zmianie Statutu PTTK, a tym samym jego struktury. Ta decyzja zaowocowała w sposób wówczas oczekiwany przede wszystkim w dziedzinach finansowej i gospodarczej, jakkolwiek tempo zmian było chyba wolniejsze od spodziewanego.

Zmiany i rozwój programowy były natomiast w znaczniejszym stopniu zależne od kłopotów finansowych, niż od decyzji XII Zjazdu. W gruncie rzeczy te ostatnie zaważyły głównie na programowej części zadań zarządów wojewódzkich. Dzięki specyficznemu przedłużeniu ich likwidacji uniknięto utraty znaczniejszej liczby działaczy.Regionalne Ośrodki Programowe bez gwałtownego wstrząsu w przyzwyczajeniach ludzi zminimalizowały straty i rozproszenie dorobku materialnego zgromadzonego w zarządach wojewódzkich. Najbardziej bolesna była konieczność rozstania się z wieloma działaczami i kolegami, którzy uprzednio związali się z Towarzystwem również zawodowo. Pozostaje mieć nadzieję, że z tymi przyjaciółmi będziemy się jeszcze wielokrotnie spotykać na szlakach.

Sytuacja, w jakiej znalazło się Towarzystwo, była pierwszym egzaminem sprawności organizacyjnej i nowej, samodzielnej odpowiedzialności oddziałów. Potrafiły one zaopiekować się muzeami, Regionalnymi Pracowniami Krajoznawczymi oraz znaczną częścią wydawnictw regionalnych. W tej ostatniej dziedzinie wzorem może być Oddział Wrocławski, którego zapał wydawniczy dorównuje temperamentowi polemicznemu swoich autorów.

Jest rzeczą niezwykle krzepiącą, że w trudnym okresie Towarzystwo potrafiło rozwiązać palące od lat problemy lokalowe swoich bibliotek centralnych. Otwarcie Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej, oraz zakończenie remontu schroniska - symbolu nad Morskim Okiem dobrze rokują dla przyszłości turystyki górskiej w Towarzystwie. Mam nadzieję, że ta dziedzina będzie głównym magnesem przyciągającym młodzież do turystyki, podobnie jak było przez ostatnie 120 lat.

"Turystyka i krajoznawstwo mogą twórczo i skutecznie uczestniczyć w przywracaniu właściwych proporcji w widzeniu świata, szczególnie w procesie wychowania młodego pokolenia..." To zdanie wzięte z rezolucji IV Kongresu Krajoznawstwa Polskiego dotyka najistotniejszego problemu Towarzystwa - młodzieży -,a jednocześnie pozwala przypomnieć główne osiągnięcie mijającej kadencji. Materiały będące owocem Kongresu w Opolu są istotne dla Towarzystwa z dwu conajmniej względów. Pierwszym jest fakt, że rezolucja wskazuje na kluczowe dziedziny życia w Polsce, w których działanie turystów i krajoznawców jest w pełni naturalne. " Krajoznawstwo jest szczególnie pomocne wszędzie tam, gdzie spodziewane zmiany wiążą się z poszanowaniem ludzi, narodów i kultur - a więc podstawowymi celami ruchu turystycznego. Odpowiednia jego organizacja pozwala uzmysłowić właściwy sens powrotu Polski do partnerskiego współuczestniczenia w życiu narodów europejskich".

Drugim jest to, że diagnoza ta zpstała postawiona znacznie wcześniej niż się o podobnych sprawach mówi powszechnie. Świadczy to o znacznym potencjale intelektualnym naszych działaczy i skuteczności krajoznawczego widzenia kluczowych problemów Polski. Można więc nieco żałować, że możliwości te nie były w pełni wykorzystane dla rozwiązywania bieżących i przyszłych problemów Towarzystwa.

Mam nadzieję, a właściwie pewność, że w czasie XIII Walnego Zjazdu w Poznaniu będzie nurt twórczy i głęboki. Sprzyjać temu będzie niewątpliwie znakomita oprawa Zjazdu i jego perfekcyjna organizacja. Przysłowiowa poznańska wytrwałość i solidność, jeżeli udzieli się delegatom na Zjazd, będzie najlepszym podziękowaniem dla trudu gospoda-

Życzę zadowolenia wszystkim, którzy spotkają się w Poznaniu, z wkładu w przebieg Zjazdu, jego decyzji i rozstrzygnięć oraz z własnych doznań.

" Postawienie stopy
na wierzchołku
jest nietrwałe
pozostaje doznaniem
nie dziełem.
Ale człowiek
jest tak pomyślany
że wrażenie niematerialne
zamienia się w ciepło
o które można ogrzać
ręce".

Wiceprezes ZG PTTK
Adam Chyżewski

Łódź, 25 stycznia 1993 r.

PRZED XIII WALNYM ZJAZDEM PTTK

CO DALEJ Z OCHRONĄ PRZYRODY W PTTK ?

Zbliża się XIII Krajowy Zjazd PTTK. Delegatów na Zjazd wybierały bezpośrednio oddziały. W obradach mogą zatem dominować bieżące problemy oddziałów, relacji między oddziałami,a Zarządem Głównym, sprawy organizacyjne i ekonomiczne. Toteż już dziś budzi to obawy u wielu osób, aby w ferworze dyskusji nad ważnymi sprawami organizacyjnymi i ekonomicznymi nie zapominano o tym, co jednak jest najważniejsze - po co jesteśmy członkami PTTK i po co chcemy nimi być dalej. Czyli omawiając jak się bawić i za co się bawić, nie zapomnijmy ustalić, w co się bawić!

Kolega Edward Kudelski wiceprezes Zarządu Głównego PTTK, stawiając nam wszystkim pytanie: "Dlaczego w PTTK ?" proponuje następujące sformułowanie celu naszego Towarzystwa:
- rozbudzanie umiłowania kraju ojczystego;
- ochrona przyrody;
- ochrona dóbr materialnych przeszłości;
- ochrona tradycji i wartości kulturowych.

Są to cele, które polski ruch krajoznawstwa i turystyki stawiał przed sobą od 120 lat istnienia.I aktualność ich do dziś nie maleje.

Przyjrzyjmy się problemom ochrony przyrody w Polsce w dniu dzisiejszym.Przez ponad czterdzieści lat rabunkowo eksploatowano zasoby naturalne. Wycięto lub zatruto najpiękniejsze drzewostany naszych puszcz i borów, zatruto rzeki i jeziora, zdegradowano gleby, najpiękniejsze krajobrazy udekorowano hałdami, wysypiskami śmieci lub halami i kominami wielkich budowli socjalizmu.

Myśleliśmy, że zmiana ustroju przyniesie zmianę stosunku naszej gospodarki,a przynajmniej administracji państwowej do dóbr naszej przyrody. Niestety, aparat administracji państwowej jest zbyt zaangażowany w między i wewnątrzpartyjne rozgrywki o władzę, fotele i urzędy, aby mieć czas na określenie nowej polityki państwa wobec przyrody i środowiska, czy chociaż zatrzymać nadal trwające procesy ich dewastacji.

W tej sytuacji musi wzrosnąć nacisk opinii społecznej na władze i udział organizacji społecznych w kontroli poczynań władz.Tym bardziej, że związki zawodowe, również te, które odegrały kluczową rolę w przemianach politycznych dziś, w imię obrony przed bezrobociem, walczą o utrzymanie za wszelką cenę produkcji zakładów, będących największymi truciciełami.

Demokratyzacja pociągnęła też za sobą przekazanie decyzji o sposobie zagospodarowania terenu w ręce gmin, również tam, gdzie przyroda i krajobraz stanowią walory o znaczeniu ponadregionalnym, ogólnokrajowym, czy nawet światowym.

Są to koszty demokratyzacji, zmian sposobu rządzenia i gospodarzenia, zmian systemów wartości i wymagają generalnego przestawienia sposobu myślenia. I tu leży ogromna rola organizacji społecznych, proekologicznych, rola PTTK. Powinniśmy zwiększyć zasięg naszego oddziaływania, wzmocnić działalność opiniotwórczą, inicjatorską w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu, a gdzie zaistniały konflikty - mediacyjną.

Wszyscy przecież widzimy jak wygląda stan obecny:
- zahamowany został proces tworzenia nowych i powiększania obszaru już istniejących parków narodowych;
- kontynuowana jest budowa zapory czorsztyńskiej, a co gorsze ogranicza się ze względów oszczędnościowych inwestycje towarzyszące jak np.budowa oczyszczalni ścieków w zlewni Dunajca;
- kontynuuje się melioracje gruntów systemem stosowanym w ubiegłych latach - czyli dalsze osuszanie kraju już cierpiącego na deficyt wody;
- nie podejmuje się żadnych radykalnych działań na rzecz poprawy stanu czystości wód;
- nie podjęto żadnych działań dla skutecznego rozwiązania problemu odpadów komunalnych wsi i małych miasteczek. Skutki widać w każdym lesie, a przede wszystkim w rezerwatach i na obrzeżach parków narodowych, bo tam nikt nie pilnuje;
- nie rozwiązano problemu kar za zanieczyszczanie środowiska. Im większy truciciel i bar-

Wymieniliśmy tu tylko niektóre, może bardziej jaskrawe zaniedbania. Wnioski nasuwają się same. Ale chcemy powiedzieć, że rozbieżności między deklaracjami a praktyką dnia powszedniego występują nie tylko w działalności administracji państwowej, ale i w naszym Towarzystwie. Z jednej strony szczycimy się wieloma znaczącymi osiągnięciami w dziedzinie ochrony przyrody jak na przykład:

- program Zielone Płuca Polski, który powstał z inicjatywy grupy naszych działaczy;
- inicjatywy członków PTTK i ich udział w tworzeniu parków narodowych, krajobrazowych, rezerwatów i pomników przyrody;
- udział PTTK w Straży Ochrony Przyrody;
- udział w organizacji letnich akcji interwencyjnych SOP w Tatrach i Pieninach;
- działalność oświatowa i wydawnicza, a także wiele innych.

A z drugiej strony Zarząd Główny pozbawił liczną, bo ponad pięć i pół tysięczną rzeszę strażników ochrony przyrody - członków PTTK uprawnienia do zniżek w schroniskach PTTK, nie bacząc na wymagane od nich posiadanie wysokich kwalifikacji i ich pracę, często niewdzięczną, na rzecz nas wszystkich. Ponadto nie w pełni realizuje się uchwały Zarządu Głównego w sprawie schronisk na obszarach chronionych. Mimo upływu kolejnych, wyznaczanych uchwałami terminów, oddziaływanie naszych obiektów na przyrodę otaczających je parków narodowych pozostawia bardzo wiele do życzenia.

Czy to znaczy, że ochroniarze są w PTTK niepotrzebni? Czy to znaczy, że Towarzystwo odwróci się od ochrony przyrody? Napewno nie. Nie może być bowiem mowy o rozbudzaniu umiłowania kraju ojczystego, o ochronie polskich tradycji i wartości kulturowych, o utrzymaniu naszej tożsamości narodowej bez poznawania i ochrony naszej przyrody. Bowiem to właśnie przyroda tej ziemi, krajobrazy nad Wartą, Wisłą, Bugiem i Odrą, krajobrazy Tatr i Beskidów, Jury Krakowsko-Częstochowskiej, Gór Świętokrzyskich, nizin i pojezierzy, aż po brzeg Bałtyku kształtowały nasz naród i nasze charaktery. To tu tworzyła się nasza historia i świadomość narodowa. Niszcząc przyrodę tego kraju niszczymy siebie.

A czy stać nas na ochronę przyrody? Według prognoz światowych już za kilkanaście lat, na samym początku wieku XXI przemysł turystyczny stanie się największym przemysłem światowym, stanie się największym źródłem przepływu pieniądza. Krajobraz hałd, zrębów, zbiorników ścieków i wysypisk śmieci nie przyciągnie turystów i ich pieniędzy. A i my będziemy się kierować tam, gdzie znajdziemy wodę czystą i trawę zieloną.

Trzeba wiedzieć i pamiętać, że nieprawdą jest, iż tylko bogate kraje stać na ochronę przyrody. Dziś tylko kraje chroniące swoją przyrodę i krajobraz, swoje zabytki, pomniki kultury i tradycje mogą być bogate i bogacić się dalej.

Pamiętajmy o tym podczas obrad XIII Zjazdu Krajowego PTTK i w codziennym życiu naszego Towarzystwa.

Komisja Ochrony Przyrody
ZG PTTK

Syrena XVIw.

ODDZIAŁ PTTK "WARSZAWA-ŚRÓDMIEŚCIE"
im.Al.Janowskiego

Warszawa, ul.Podwale 23 tel.635-27-52

w z n a w i a od 15 lutego br.

OBSŁUGĘ RUCHU TURYSTYCZNEGO / TOUR SERVICE PTTK/
w Staromiejskim lokalu PTTK Warszawa, ul.Rynek Starego Miasta 23

w z a k r e s i e

- turystyki przyjazdowej i wyjazdowej /indywidualnej i grupowej/
- usług przewodnickich,
- ubezpieczeń w pełnym zakresie,
- sprzedaży biletów na koncesjonowane linie autokarowe do krajów Europy Zachodniej,
- projekcji filmów o Warszawie,
- poradnictwa prawnego /Kancelaria Adwokacka/.

Polecamy nasz sklep firmowy przy ul.Świętojańskiej 12 a z bogatym asortymentem pamiątkarskim.

Z A P R A S Z A M Y !

Z PRAC PREZYDIUM ZG PTTK

Jednolity tekst Uchwały Nr 91/91, uwzględniający postanowienia Uchwały Nr 163/92 Prezydium ZG PTTK z dnia 13.XI.92 r. w sprawie prowadzenia schronisk PTTK.

UCHWAŁA Nr 91/91

Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dn.18.09.91

w sprawie: prowadzenia schronisk PTTK.

W celu stworzenia warunków ułatwiających wędrowanie po kraju turystom,zwłaszcza zrzeszonym w PTTK, realizując postanowienia art.7 ust.1, art.8 pkt.4 , art.9 ust.2 pkt.13 i art.13 ust.1 pkt.3 Statutu Towarzystwa oraz § 1 i 3 Uchwały Nr 24/XII/90

Prezydium ZG PTTK uchwala co następuje:

§ 1. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze prowadzi schroniska turystyczne, których celem jest ułatwienie uprawiania turystyki i które stanowią infrastrukturę użyteczną przy przebywaniu szlaków górskich,pieszych i wodnych.

§ 2.1. Ilekroć w niniejszej Uchwale i związanych z nią postanowieniach władz PTTK lub regulaminach mówi się o schronisku turystystycznym lub schronisku PTTK należy przez to rozumieć schroniska górskie, stanice wodne, stacje turystyczne, domy wycieczkowe lub bazy namiotowe.

2.2. Regulamin schronisk PTTK określony jest w załączniku nr.2.

§ 3. Wykaz schronisk PTTK określa załącznik nr.1. Umieszczenie obiektu na liście schronisk lub skreślenie z niej następuje w drodze uchwały Prezydium ZG PTTK podjętej na wniosek lub po zasięgnięciu opinii właściwej komisji ZG PTTK.

§ 4. Schroniska PTTK prowadzone są:

1/ w obiektach stanowiących własność PTTK lub oddziału PTTK;

2/ w obiektach użytkowanych przez PTTK;

3/ w innych obiektach na podstawie umowy z właścicielem lub użytkownikiem.

§ 5.1. Schroniska PTTK prowadzone są na zasadach racjonalności ekonomicznej z ograniczeniami wynikającymi z konieczności zachowania statutowego celu ich działalności na zasadach określonych w uchwale i regulaminie schroniska PTTK.

2. Oddanie obiektu przeznaczonego na schronisko PTTK w użytkowanie, dzierżawę, zarząd lub administarcję następuje w sposób zapewniający zachowanie przepisów uchwały, a w szczególności wyspecyfikowanie w zawieranej umowie minimum usług świadczonych w schronisku PTTK oraz innych warunków jego prowadzenia wynikających z uchwały i regulaminu, stanowiącego załącznik nr.2 do uchwały.

3. Umowa w wyniku której ZG PTTK lub oddział PTTK powierza prowadzenie schroniska określać powinna:

a/ warunki dzierżawy /zarządu lub tp./ określone na ogólnych zasadach stosowanych względem mienia PTTK;

b/ obowiązki w zakresie udzielania zniżek organizacyjnych w cenie noclegu, dokumentowania i rozliczania udzielonych zniżek;

c/ inne obowiązki wynikające z regulaminu schroniska PTTK;

d/ prawo PTTK do kontroli przestrzegania regulaminu i zasady dokumentowania wyników kontroli;

e/ obowiązek udzielania informacji właściwym komisjom ZG PTTK o schronisku PTTK i zakresie świadczonych w nim usług w celu zorganizowania informacji dla turystów oraz obowiązek uzgadniania z Sekretarzem Generalnym ZG całkowitego lub znacznego ograniczenia świadczenia usług w związku z remontem itp.

f/ kary umowne z tytułu nieprzestrzegania umowy w wysokości stosownej do naruszania umowy oraz powodującej nieopłacalność naruszania uprawnień turysty w schronisku PTTK wynikających z regulaminu.

4. Umowa może przewidywać wyłączenie części miejsc z rezerwacji w celu zapewnienia noclegu turystom niezapowiedzianym, o czym informuje się turystów w informacjach komisji.

5. Wzór umowy ustala Sekretarz Generalny PTTK. Ustalony wzór stosuje się przy zawieraniu umów pomiędzy ZG PTTK lub oddziałami PTTK, a osobami fizycznymi lub prawnymi prowadzącymi schroniska PTTK. W przypadku osób prawnych, którym umowa zezwala na powierzenie obiektu osobie fizycznej należy zastrzec odpowiednie uregulowanie praw i obowiązków tej osoby zgodnie z postanowieniami uchwały, regulaminu i umowy wzorcowej.

6. Oddział PTTK prowadzący schronisko turystyczne w administracji własnej obowiązany jest zapewnić przestrzeganie regulaminu oraz pozostałych warunków, o których mowa w ust.2 i w ust.3 pkt.d/i e/. Zasady rozliczania udzielonych zniżek z ZG PTTK określa umowa.

§ 6.1. Schronisko PTTK winno być oznaczone emblematem Towarzystwa, nazwą stosowną do charakteru obiektu /Schronisko,Stanica,Stacja tucja turystyczna itp./ oraz określającą jego lokalizację.Przy wejściu do schroniska winna znajdować się tablica, według jednolitego wzoru, zawierająca napis:
Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze, Schronisko; Stanica; na...,przy...,itp. Wzór tablicy określi Sekretarz Generalny rozporządzeniem.

2. Prowadzący obowiązany jest umieścić odpowiednią informację przy szlaku, drodze itp. jeżeli nie przebiega ona bezpośrednio koło schroniska w uzgodnieniu z właściwym oddziałem PTTK znakującym dany teren. Wewnątrz obiektu prowadzący zobowiązy jest umieścić na widocznym miejscu Regulamin Schroniska, zasady udzielania zniżek, cennik oraz pozostałe elementy wystroju krajoznawczego, o których mówi się w załączniku nr.2.

§ 7. Komisje ZG PTTK:

1/ organizują informację dla turystów o schroniskach PTTK;

2/ organizują i prowadzą kontrolę przestrzegania przez jednostki PTTK i osoby prowadzące schroniska PTTK warunków uchwały i regulaminu, wnioskują stosowanie kar umownych przez Sekretarza Generalnego lub jednostkę bezpośrednio wydzierżawiającą schronisko;

3/ analizują strukturę ruchu turystycznego i potrzeby turystów w zakresie bazy noclegowej;

4/ przedstawiają wnioski w przedmiocie uzupełniania istniejącej bazy w drodze inwestycji, organizowania stacji turystycznych i baz namiotowych, a także utrzymania, remontów, przebudowy istniejącej bazy, opiniują okresowe i czasowe wyłączenie schronisk z eksploatacji;

5/ analizują wykorzystanie schronisk dla potrzeb turystyki oraz wnioskują co do celowości utrzymania statusu schroniska przez poszczególne obiekty.

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Sekretarzowi Generalnemu i właściwym komisjom ZG PTTK.

§ 9. Sekretarz Generalny PTTK wyda tekst ujednolicony Uchwały Nr 91/91 /wraz z uzupełnieniami/. Ustala się termin wprowadzenia tablic o których mowa w paragrafie 6 na 15 stycznia 1993 roku. Znowelizowana Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1992.

§ 10. Tracą moc:

1/ Uchwała nr 100 Prezydium ZG z 1982 r. w sprawie zasad funkcjonowania obiektów turystyki kwalifikowanej;

2/ regulaminy wzorcowe - załączniki do tej uchwały;

3/ Uchwała Nr 216 Prezydium ZG z 1984 r. w sprawie wystroju krajoznawczego obiektów PTTK;

4/ Uchwała Nr 241 Prezydium ZG z 1985 r. w sprawie środków ochrony interesów turysty - członka PTTK korzystającego z usług jednostek PTTK.

PREZYDIUM ZG PTTK

Załącznik nr 1
do Uchwały Prezydium
ZG PTTK nr 91/91
z dnia 18.09.1991 r.

WYKAZ SCHRONISK TURYSTYCZNYCH PTTK

I. Schroniska górskie w Karpatach.

A. W Tatrach:
1. Dolina Roztoki
2. Dolina Gąsienicowa
3. Hala Kondratowa
4. Hala Ornak
5. Morskie Oko
6. Pięć Stawów Polskich
7. Polana Chochołowska
8. DT Zakopane

B. W Beskidzie Śląskim:
9. DW Wisła
10. Klimczok
11. Na Błatnej
12. Przysłup p.Baranią G.
13. Równica
14. Stożek
15. Skrzyczne

C. W Beskidzie Żywieckim:
16. DW Zawoja
17. Hala Boracza
18. Hala Krupowa
19. Hala Lipowska
20. Hala Miziowa
21. Krawców Wierch
22. Markowe Szczawiny
23. Przegibek
24. Rycerzowa
25. Rysianka
26. Wielka Racza
27. DW Zwardoń

D. W Beskidzie Małym:
28. Leskowiec
29. Magurka

E. W Beskidzie Średnim, Wyspowym i w Gorcach:
30. Luboń Wielki
31. DW Rabka/Turbacz
32. Maciejowa
33. Stare Wierchy
34. Turbacz
35. Kudłacze

F. W Beskidzie Sądeckim i w Pieninach:
36. Sromowce Niżne
37. Szczawnica/Orlica
38. Prehyba
39. DW Rytro
40. Hala Łabowska
41. Jaworzyna Krynicka
42. Nad Wierchomlą
43. Bereśnik

G. W Beskidzie Niskim:
44. Bartne
45. DW Dukla
46. Magura Małastowska

H. W Bieszczadach:
47. Cisna
48. Ustrzyki Górne - camping
49. DW Wetlina
50. Jaworzec
51. Komańcza-Letnisko
52. Pod Małą Rawką
53. Połonina Wetlińska
54. "Kremenaros" Ustrzyki G.

II. Schroniska górskie w Sudetach:

A. W Górach Izerskich, Karkonoszach i Rudawach Janowickich:
1. Stóg Izerski
2. Hala Szrenicka
3. Pod Łabskim Szczytem
4. Odrodzenie
5. Samotnia
6. Przełęcz Okraj
7. Dolina Srebrnika
8. Szwajcarka
9. Czartak
10. Strzecha Akademicka

B. W Górach Kamiennych, Sowich i Bardzkich:
11. Andrzejówka
12. Zygmuntówka
13. Srebrna Góra

C. W Górach Stołowych, Bystrzyckich, Orlickich:
14. Pasterka
15. Pod Muflonem /Duszniki/
16. Jagodna/Spalona

D. Masyw Śnieżnika:
17. Marja Śnieżna
18. Na Śnieżniku

III. W Górach Świętokrzyskich:
1. Święta Katarzyna

IV. Stanice wodne.

A. Na szlaku Brdy:
1. Bydgoszcz Janowo
2. Sokole-Kuźnica
3. Swornegacie
4. Charzykowy /SW bez campingu/

B. Na szlaku Wdy:
5. Tleń
6. Wdzydze Kiszewskie

C. Na szlaku Krutyni:
7. Krutyń
8. Spychowo
9. Zgon
10. OTW Ruciane-Nida
11. Babięta
12. Bieńki
13. Czaple
14. Nowy Most
15. Sorkwity
16. Ukta
17. Kamień

D. Na szlaku Czarnej Hańczy:
18. Frącki
19. Gawrych Ruda
20. Jałowy Róg
21. Jez.Serwy
22. Płaska
23. Swoboda
24. Wysoki Most
25. Stary Folwark
26. Augustów /ośrodek żeglarski/

E. Inne wodne:
27. DW/SW Bachotek
28. OC Szczecinek
29. SW Ełk
30. SW Drawno

V. Inne.
31. DW Białowieża

Załącznik nr 2
do Uchwały Prezydium
ZG PTTK nr 91/91
z dnia 18.09.1991 r.

REGULAMIN SCHRONISKA PTTK

1. Schronisko PTTK przeznaczone jest przede wszystkim dla turystów, zwłaszcza dla członków PTTK.

2. Schronisko oznaczone jest na zewnątrz emblematem PTTK. W schronisku uwidocznione są: regulamin schroniska PTTK, cennik usług wraz z informacją o zniżkach organizacyjnych /wysokość, warunki udzielania/, informacja o szlakach prowadzących do sąsiednich schronisk oraz miejscowości - zasadniczo w formie mapy lub schematu, informacja o rozkładzie jazdy komunikacji publicznej z naj-

bliższej miejscowości /przystanku,stacji/, informacje o grożących niebezpieczeństwach i zasadach wzywania pomocy.

3. Schronisko zapewnia:
   a/ noclegi w warunkach turystycznych,
   b/ proste posiłki i ciepłe napoje,
   c/ wrzątek do naczyń własnych turysty bezpłatnie lub w cenie nie przekraczającej kosztów,
   d/ nieopłatne korzystanie z kuchni turystycznej - pomieszczenia umożliwiającego przygotowanie posiłku we własnym zakresie także przy użyciu kuchenki turystycznej,
   e/ spożycie w jadalni posiłków przygotowanych we własnym zakresie,
   f/ wykorzystanie jadalni w charakterze świetlicy poza okresem wydawania posiłków,
   g/ korzystanie z apteczki wyposażonej w środki pierwszej pomocy,
   h/ turystom nacującym w schronisku możliwość przechowania ekwipunku oraz suszenia odzieży i obuwia, a także naprawy sprzętu turystycznego we własnym zakresie.

4. Prowadzący schronisko udziela w ciągu 14 dni odpowiedzi w sprawie rezerwacji noclegów. Odpowiedź jest wiążąca dla obu stron.

5. Turyści przyjmowani są na nocleg według kolejności zgłoszeń, z tym że w chwili otwarcia recepcji lub przy równoczesnym zgłoszeniu pierwszeństwo przysługuje członkom PTTK. Członkom PTTK oraz organizacji, z którymi ZG PTTK podpisał porozumienie,przysługuje zniżka organizacyjna.

6. Schroniska obowiązane są udzielić schronienia i 1 noclegu turyście, który nie ma możliwości bezpiecznego dotarcia do innego schroniska, stacji kolejowej, miejscowości, a także ze względu na zjawiska atmosferyczne itp.-nawet jeżeli wszystkie miejsca noclegowe są zajęte. Udzielenie noclegu także w warunkach zastępczych upoważnia do pobrania opłaty nie przekraczającej ceny najtańszego noclegu w schronisku.

7. W schronisku obowiązuje cisza nocna. Używanie instrumentów muzycznych, urządzeń nagłaśniających nie może zakłócać wypoczynku turystów i odbywać sie bez ich zgody.

ZARZĄDZENIE Nr 51/92

Sekretarza Generalnego ZG PTTK z dn.18.12.92r

w sprawie: określenia jednolitego wzoru tablicy informacyjnej schroniska PTTK.

W wykonaniu Uchwały nr 163/92 Prezydium ZG PTTK z dnia 13 listopada 1992 r. zarządzam co następuje:

§ 1.

Schroniska turystyczne PTTK wymienione w załączniku nr 1 do Uchwały nr 91/91 Prezydium ZG PTTK z dnia 18.09.91 r. przy wejściu winny być oznaczone jednolitą tablicą informacyjną.

§ 2.

Wymieniona w par.1 tablica ma kształt prostokąta o wym.30 cm x 45 cm, w którym na zielonym tle umieszczony jest białymi literami napis:

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
.....
/rodzaj obiektu-dom wycieczkowy,schronisko, stanica wodna itp./
.....
/nazwa obiektu/

§ 3.

Termin wprowadzenia tablic, zgodnie z Uchwałą nr 163/93 ustala się na dzień 15 stycznia 1993 r.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

§ 5.

Przykład tablicy informacyjnej:

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
Schronisko
na Markowych Szczawinach im.H.Zapałowicza

Sekretarz Generalny
ZG PTTK
/-/Wojciech Redzej

UCHWAŁA Nr 179/92

Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dn.18.12.92

w sprawie: zmiany regulaminu Odznaki Krajoznawczej PTTK.

Prezydium Zarządu Głównego PTTK, na wniosek Komisji Krajoznawczej ZG PTTK zatwierdza regulamin " Odznaki Krajoznawczej PTTK".

Regulamin wchodzi w życie 26 lutego 1993 roku, jednocześnie traci moc regulamin wprowadzony Uchwałą nr 32/VIII/75 z 3 maja 1975 r.

Prezydium ZG PTTK zobowiązuje Komisję Krajoznawczą ZG PTTK do uaktualniania wykazu obiektów wymienionych w "Kanonie Krajoznawczym Polski" stanowiącym załącznik do Regulaminu.

PREZYDIUM ZG PTTK

Motto:

" - Wstyd to wielki nie znać swej ojczystej ziemi.
- Piękna jest Polska w zimowej bieli, w jasno-zieloną kwiecistą wiosnę, w złociste lato i w owocną jesień.
- Piękna jest Polska w górach i równinach, w lasach, polach, łąkach; piękna jest na lądzie i w wodzie; piękna w miastach i wsiach.
- Ziemia to karty księgi: czytaj ją i oglądaj jej obrazy.
- Poznaj swój kraj, abyś go mógł gorąco ukochać.
- Poznaj swój kraj, abyś umiał nim gospodarzyć.
- Kochaj każdy skrawek tej ziemi i każdego Polaka, bo ziemia to twoja matka, a Polak to twój brat".

Aleksander Janowski

"Nasza Ojczyzna"
Warszawa 1919.

REGULAMIN ODZNAKI KRAJOZNAWCZEJ

I. Postanowienia ogólne

1. Odznaka Krajoznawcza /zwana dalej odznaką/ ustanowiona została przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznaw-

2. Celem odznaki jest popularyzacja walorów krajoznawczych Polski i zachęcanie do ich systematycznego poznawania.
3. PTTK ustanawiając odznakę sprawuje nadzór nad jej zdobywaniem za pośrednictwem Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego.
4. Odznaka posiada następujące rodzaje i stopnie:
   - Regionalna Odznaka Krajoznawcza /R.O.K./
     - stopień brązowy
     - stopień srebrny
   - Odznaka Krajoznawcza Polski /O.K.P./
     - stopień brązowy
     - stopień srebrny
     - stopień złoty
     - stopień złoty z szafirem.
5. Odznakę zdobywa się w kolejności stopni. Warunkiem zdobycia kolejnego stopnia jest zwiedzenie odpowiedniej liczby obiektów krajoznawczych w czasie określonym w niniejszym regulaminie.
6. Obiekty zaliczone do zdobywania kolejnych stopni w danym rodzaju odznaki nie mogą być zaliczone do zdobywania stopni wyższych.
7. Regiony zaliczane na kolejne stopnie O.K.P. nie mogą być powtarzane. Nie wyklucza to możliwości zwiedzania obiektów w regionach zaliczonych na niższe stopnie odznaki z zachowaniem wymogu p.6.

II. Warunki zdobywania odznaki

8. Odznakę można zdobywać po ukończeniu 10 roku życia.
9. Odznakę zdobywa się w czasie dowolnego rodzaju wycieczek /np.pieszych, kolarskich, motorowych/.
10. Regionalną Odznakę Krajoznawczą /R.O.K./ zdobywa się zwiedzając obiekty krajoznawcze poszczególnych grup wybrane dowolnie według uznania zdobywającego - tzn. nie tylko obiekty wymienione w Kanonie Krajoznawczym Polski.
11. R.O.K. stopnia brązowego należy zdobyć:
    a/ w czasie nie dłuższym niż 1 rok, w tym i w dalszych przypadkach liczonych od daty pierwszej wycieczki,
    b/ zwiedzając obiekty krajoznawcze w liczbie określonej w tabeli I, położone w miejscu zamieszkania i w promieniu 30 km od miejsca zamieszkania.
12. R.O.K. stopnia srebrnego należy zdobyć:
    a/ w czasie nie dłuższym niż 2 lata,
    b/ zwiedzając obiekty krajoznawcze w liczbie określonej w tabeli I, położone na obszarze regionu miejsca zamieszkania lub w regionie sąsiednim /w odległości do 30 km od miejsca zamieszkania/. Obszary regionów podane są w załączonym do regulaminu Kanonie Krajoznawczym Polski.

Tabela I

Warunki zdobywania
Regionalnej Odznaki Krajoznawczej

Warunki	Stopień	
	brązowy	srebrny
Ogólna liczba zwiedzanych obiektów	20	40
w tym co najmniej:		
-zabytków architektury	4	8
-muzeów	2	4
-rezerwatów przyrody	1	2
-parków zabytkowych	1	2
-miejsc pamięci narodowej	2	4
-parków narodowych lub		

13. Odznakę Krajoznawczą Polski /O.K.P./ zdobywa się w czasie dowolnego rodzaju wycieczek zwiedzając obiekty w liczbie określonej w tabeli II, położone na terenie całego kraju. Czas zdobywania poszczególnych stopni nie może być dłuższy od podanego w tabeli II.
14. Obiekty, które należy zwiedzić w czasie wycieczek zaliczanych do O.K.P.podane są w załączniku do regulaminu - w Kanonie Krajoznawczym Polski.

Tabela II

Warunki zdobywania
Odznaki Krajoznawczej Polski

Warunki	Stopień		
	brązowy	srebrny	złoty
Minimalne liczby zwiedzanych obiektów wymienionych w Kanonie Krajoznawczym Polski:			
- miasta	2	3	5
- parki narodowe	2	4	6
- zabytki	20	30	60
- muzea	10	15	30
- inne obiekty krajoznawcze	10	15	30
Minimalna liczba odwiedzonych regionów	3	4	5
Czas zdobywania nie dłuższy niż:	3 lata	5 lat	8 lat

15. Stopień złoty z szafirem uzyskuje się po zwiedzeniu wszystkich wymienionych w załączniku do regulaminu - w Kanonie Krajoznawczym Polski - muzeów, zabytków, parków narodowych i innych obiektów krajoznawczych. Czas zdobywania tego stopnia nie jest ograniczony.

III. Weryfikacja

16. Formalną podstawą weryfikacji odznaki jest kronika wycieczek prowadzona własnoręcznie przez zdobywającego. W kronice winny znajdować się potwierdzenia zwiedzenia obiektów: pieczątki, bilety wstępu, podpisy osób uprawnionych: przewodników, przodowników lub instruktorów PTTK. W przypadku zdobywania R.O.K. do potwierdzania wycieczek uprawnieni są również opiekunowie SKKT.
17. Regionalną Odznakę Krajoznawczą przyznają Regionalne Pracownie Krajoznawcze PTTK i uprawnione Komisje Krajoznawcze Oddziałów PTTK. Ich wykaz znajduje się w załączniku nr 2 do niniejszego regulaminu.
18. Odznakę Krajoznawczą Polski przyznaje Komisja Krajoznawcza ZG PTTK.
19. Przed złożeniem do wglądu kroniki wycieczek w uprawnionej do przyznania danego stopnia odznaki jednostce PTTK kronika musi być zweryfikowana przez instruktora krajoznawstwa: regionu dla R.O.K.; Polski lub Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa dla O.K.P. Instruktor krajoznawstwa potwierdza rzetelność odbytych wycieczek oraz zgodność zwiedzanych obiektów z wymogami regulaminu odznaki.
20. Do wykupienia i noszenia R.O.K. upraw

legitymacji. Podstawą noszenia O.K.P. jest Dyplom.

IV. Przepisy końcowe

21. Posiadacze odznaki krajoznawczej stopnia srebrnego i złotego zdobytych według regulaminu z 1978 r. mogą zdobywać odznakę na podstawie niniejszego regulaminu zaczynając od stopnia brązowego Odznaki Krajoznawczej Polski.
22. Posiadanie odznaki regionalnej w dowolnym stopniu ustanowionej przez terenowe jednostki PTTK uprawnia do otrzymania R.O.K. w stopniu brązowym.
23. W roku 1993, roku wprowadzenia odznaki, Komisja Krajoznawcza ZG PTTK może określić inne warunki zdobywania odznaki dla zasłużonych działaczy krajoznawczych, którzy udokumentują spełnienie warunków wymaganych na poszczególne stopnie.
24. Regulamin niniejszy został zatwierdzony przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK w dniu 18.12.92 i wchodzi w życie z dniem 26 lutego 1993 roku.

------- ... -------

Projekt nowego regulaminu Odznaki Krajoznawczej przedstawiony został na XXII Centralnym Zlocie Krajoznawców CZAK 1992 w Sierakowie.
Po konsultacjach z wybitnymi działaczami krajoznawczymi w regionie, członkami Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, kierownikami Regionalnych Pracowni Krajoznawczych ostateczną wersję regulaminu i Kanonu Krajoznawczego Polski przygotowali: Włodzimierz Łęcki, Jerzy Pawlik, Barbara Twaróg, Robert Respondowski, Janusz Żmudziński.

ODDZIAŁ PTTK "MAZOWSZE"
Warszawa, ul. Litewska 11/13
tel. 29-39-47 lub 29-44-31
prowadzi sprzedaż wysyłkową i detaliczną materiałów statutowych PTTK:
- książeczki turystyki kwalifikowanej
- odznaki turystyki kwalifikowanej

U W A G A !

Regulamin z załącznikami ODZNAKI KRAJOZNAWCZEJ otrzymają jako pierwsi Delegaci na XIII Walny Zjazd PTTK w Poznaniu. Następnie dotrze on do wszystkich oddziałów PTTK razem z "Informacjami ZG PTTK" - kwiecień 1993 r. Wreszcie będzie do nabycia, razem z odznaką w Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Poznaniu : Stary Rynek 9 61-773 Poznań /Dom Turysty PTTK/.

KANON KRAJOZNAWCZY POLSKI

REGIONY KRAJOZNAWCZE

1. Pomorze Zachodnie
2. Pomorze Wschodnie
3. Mazury, Warmia, Suwalszczyzna
4. Ziemia Lubuska
5. Wielkopolska
6. Bydgoskie
7. Mazowsze
8. Podlasie
9. Łódzkie
10. Kieleckie
11. Lubelskie
12. Dolny Śląsk
13. Górny Śląsk
14. Małopolska Zachodnia
15. Małopolska Wschodnia

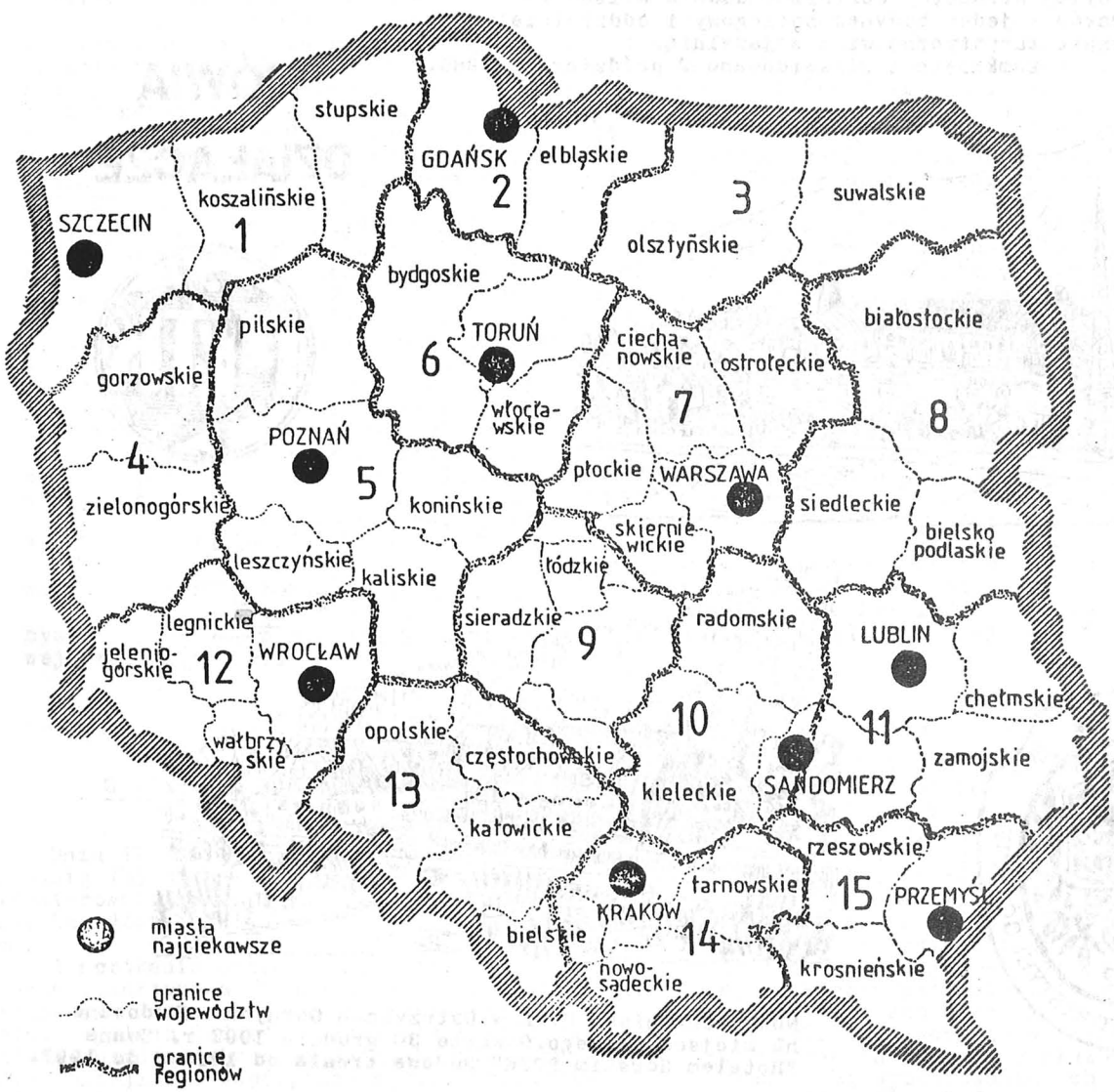

POSTANOWIENIE Nr 97/92

Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 18.12.1992 r.

w sprawie: użyczenia bacówki PTTK w Bartnem Oddziałowi PTTK w Gorlicach.

Na podstawie art.31 ust.2 pkt.5 Statutu PTTK, w oparciu o wniosek Oddziału PTTK w Gorlicach oraz rekomendację Zespołu Ekonomicznego ZG PTTK, Prezydium ZG PTTK postanawia:

1. Użyczyć bacówkę PTTK w Bartnem Oddziałowi PTTK w Gorlicach.
2. Tryb,zasady i warunki użyczenia obiektu określone zostaną przez Sekretarza Generalnego ZG PTTK w zarządzeniu wykonawczym.
3. Anuluje się ppkt.1 punktu 2 Postanowienia nr 55/92 Prezydium ZG PTTK z dnia 27 marca 1992 r. w części, dotyczącej bacówki PTTK w Bartnem.
4. Postanowienie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZYDIUM ZG PTTK

POSTANOWIENIE Nr 99/92

Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 18.12.1992 r.

w sprawie: likwidacji "Foto-Pam" we Wrocławiu celem utworzenia spółki ZG PTTK.

Na podstawie Uchwały Nr 24/XII/90 Zarządu Głównego PTTK, Prezydium ZG PTTK postanawia:

1. W związku z procesem komercjalizacji gospodarki PTTK postawić w stan likwidacji Zakłady Produkcyjne "Foto-Pam" we Wrocławiu z dniem 1 stycznia 1993 r.
2. Zobowiązać Zespół Ekonomiczny ZG PTTK do przedstawienia projektu aktu założycielskiego umowy spółki uwzględniające kompleksowe zagospodarowanie majątku PTTK na terenie Dolnego Śląska w formie aportu lub zarządu powierniczego.
3. Zobowiązać Sekretarza Generalnego ZG PTTK do wydania zarządzenia wykonawczego do pkt.1 niniejszego postanowienia i powołania likwidatora.
4. Postanowienie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZYDIUM ZG PTTK

Schronisko PTTK w Ustrzykach Górnych.Powstało 12.VII.1956 w barakach byłej strażnicy WOP.Przebudowane w 1968 r z kilku baraków w jeden budynek noclegowy i oddzielnie stojącą kuchnie turystyczną wraz z jadalnią. Zamknięte i zlikwidowane 2 październik 1985.

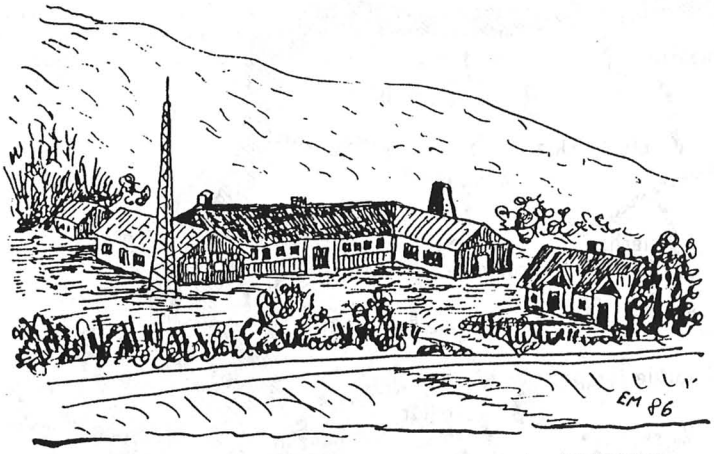

MÓWIĄ DZIAŁACZE

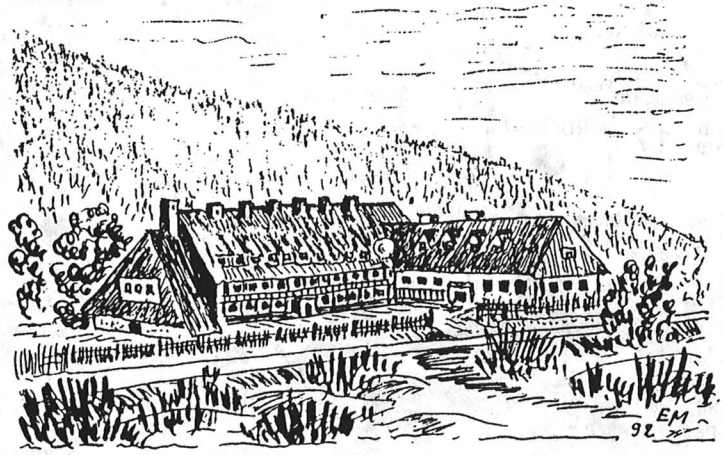

Nowe achronisko PTTK w Ustrzykach Górnych zbudowane na miejscu starego.Otwarte 30 grudnia 1992 r. Zwane "Hotelem Górskim PTTK" Budowa trwała od 1985 r do 1992.

OTWARCIE NOWEGO "SCHRONISKA" PTTK W USTRZYKACH GÓRNYCH

W przeddzień nowego roku, dnia 30 grudnia 1992 o godz.15.00, dokonano w Bieszczadach uroczystego otwarcia nowego obiektu PTTK, a mianowicie "Hotelu Górskiego PTTK" w Ustrzykach Górnych.

Nowy obiekt PTTK zbudowano na miejscu zlikwidowanego w 1985 roku znanego, poczciwego schroniska PTTK, które służyło turystom przez 30 lat. Nowo wybudowany Hotel Górski o trzygwiazdkowym standarcie posiada 60 pokoi 1, 2 i 3-osobowych, z pełnym węzłem sanitarnym każdy /110 miejsc noclegowych/.

Restauracja na 150 osób, kawiarnia i kluby rekreacyjne ze stołami bilardowami. Wewnątrz budynku znajduje się także basen kąpielowy o wymiarach 7 x 8 m. Obszerny hall recepcyjny wyłożono czerwonym marmurem, korytarze i pokoje częściowo zdobią drewniane boazerie oraz piękna wykładzina podłogowa. Ciężkie dębowe meble dostosowane są do funkcjonalności poszczególnych pomieszczeń. W każdym prawie pokoju znajduje się urządzenie do odbioru programów telewizji satelitarnej i komunikacji telefonicznej. W przyziemiach zaplecza gospodarczego wspomniany już basen kąpielowy. W otoczeniu obiektu zaplecze rekreacyjno-sportowe z boiskiem do siatkówki, kortem tenisowym i plaża nad potokiem Wołosatym. Dwa ogrodzone parkingi strzeżone. Budynek ogrzewany elektrycznie z samoregulatorami spełnia wymogi ochrony środowiska.

Omawiany obiekt posiada dwa piętra i kryty jest dachem z profilowanej blachy. Kubatura tego murowanego hotelu jest taka sama, jak budynku Domu Turysty PTTK w Sanoku.

Nowy obiekt PTTK w Ustrzykach Górnych powstawał w ciężkim trudzie i znoju, nie tylko z przyczyn klimatyczno-fizycznych, ale także finansowych. Budowa trwała przez siedem lat i jeszcze nie została definitywnie zakończona. W długim procesie budowlanym zachodziły ciągłe zmiany i uzupełnienia. Z planowanego schroniska turystyki kwalifikowanej, powstał w rezultacie nowoczesny Hotel Górski, jak podano w zaproszeniu na otwarcie, o trzygwiazdkowym standarcie.

Fundusze na remont starego schroniska, a w konsekwencji na budowę na jego miejscu Hotelu Górskiego, uzyskano z dawnego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej,Sportu i Turystyki, a obecnie Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki. Głównym motorem odbudowy starego schroniska w Ustrzykach Górnych, a potem jego zmiany na hotel, był ówczesny i obecny Dyrektor OZGT PTTK w Sanoku mgr.Józef Szymbara, któremu turystyka zawdzięcza otwarty pod koniec grudnia 1991 roku podobny w standarcie, choć mniejszy, "Hotel Górski PTTK" w Wetlinie.

Ponieważ Hotel Górski PTTK w Ustrzykach Górnych uruchomiono na razie częściowo, toteż jego otwarcie miało raczej charakter komercyjny i dotyczyło ludzi związanych zawodowo lub społecznie z jego budową. W tej sytuacji na uroczystości nie było turystów, spędzających święta w bieszczadzkich schroniskach.

W mroźny, pochmurny dzień do nowo wybudowanego obiektu w Ustrzykach Górnych dotarło około 50 z zaproszonych gości. Przybyły naczelne władze PTTK z Warszawy, przedstawiciele resortu tj.Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, władze województwa krośnieńskiego, i miejscowe władze Gminy Lutowiska, Lasów Państwowych i Dyrekcji Parku Narodowego.Schroniska bieszczadzkie reprezentowali kierownicy schronisk z Komańczy, Wetliny, Połoniny Wetlińskiej i Campingu w Ustrzykach Górnych. Byli reprezentanci Bieszczadzkiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Na uroczystości otwarcia nowego ośrodka obecna była także reprezentacja Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie oraz sąsiedniego bratniego OZGT PTTK z Nowego Sącza.

Przed wejściem głównym do nowego obiektu do zebranych zagaił dyrektor OZGT w Sanoku, mgr.Józef Szymbara. Przywitał gości, w krótkich słowach scharakteryzował otwierany obiekt, po czym poprosił zasłużonych dla turystyki bieszczadzkiej, tj.Prezesa ZG PTTK Marka Dąbrowskiego, Sekretarza Generalnego Wojciecha Redzeja i Wojewodę krośnieńskiego Zygmunta Błaża, o wspólne przecięcie jodłowej girlandy, zagradzającej wejście do budynku. Girlandę na bukowym pniaku przeciął siekierką Prezes ZG PTTK Marek Dąbrowski. Zagrała ludowa kapela i w marmurowym holu nowego obiektu wypito tradycyjną lampkę szampana. Po wspólnym zwiedzeniu obiektu rozpoczęła się kolacja, na której wspominano fragmenty ciekawszych zdarzeń z historii schroniska w Ustrzykach Górnych i turystyki bieszczadzkiej. Na ręce dyrektora J.Szymbary, jako symbol początku działalności, przekazano dar Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie w postaci wahadłowego czarnego zegara z życzeniami,aby odmierzał on szczęśliwy czas dla zamieszkujących w obiekcie, a swym biciem przypominał godziny wychodzenia w góry i szczęśliwego z nich powrotu.

Przez cały czas, aż do późnego wieczoru, zebranym gościom przygrywała rzeszowska kapela ludowa.

Pierwszymi nocującymi turystami w nowym obiekcie byli nieliczni goście otwarcia, którzy pozostali, aby w Bieszczadach przywitać nowy, 1993 rok.

W tak oto cichy sposób, nowy obiekt PTTK tj. Hotel Górski w Ustrzykach Górnych, postawiony w miejscu dawnego schroniska turystyki kwalifikowanej, wszedł w służbę nowej rzeczywistości.

Edward Moskała

Z WIZYTĄ W WOJSKU

Dnia 17.XII.1992 r. w Departamencie Wychowania Wojska Polskiego odbyło się spotkanie kierownictwa ZG PTTK i Ministerstwa Obrony Narodowej z wojskowym aktywem turystycznym.

W spotkaniu uczestniczyli ze strony ZG: Prezes Towarzystwa Kolega Marek Dąbrowski, Wiceprezes Gustaw Konopacki, Sekretarz Generalny Wojciech Redzej, członkowie Prezydium: Andrzej Gordon i Leonard Budniak oraz Sekretarz Komisji d/s Współpracy z W.P. Kol.Maria Balcerzak.

Ze strony MON zaś: Wiceminister Bronisław Komorowski, Szef Departamentu Wychowania W.P. gen.bryg.Jerzy Słowiński, Z-ca Szefa Oddziału Oświaty D.W. ppłk.Zygmunt Miłaszewski, płk.Marek Szczepkowski oraz płk.Adam Śliwakowski - jednocześnie Przewodniczący Komisji ZG PTTK d/s Współpracy z W.P.

W/w przedstawiciele kierownictw spotkali się z reprezentantami ruchu turystycznego z okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych, którzy przedstawili bilans swojej działalności za kończącą się XII kadencję PTTK. Podkreślono znaczenie współpracy i rolę PTTK w wychowaniu żołnierzy służby zasadniczej oraz w zagospodarowaniu ich czasu wolnego, znaczenie późnych form turystyczno-krajo-

nawczych PTTK w pracy wychowawczej z żołnierzami, kształtowanie świadomości żołnierzy przez edukację krajoznawczą, wysoki poziom organizacyjno-merytoryczny wspólnie organizowanych imprez turystyczno-krajoznawczych. Zalecono popularyzowanie sprawdzonych form działalności PTTK w wojsku.
Działacze PTTK w mundurach doskonale rozumieją rolę PTTK i choć Minister Obrony Narodowej wydał stosowne zarządzenie nr 88/91 o rozwoju turystyki w wojsku, chcieliby przytaczając cytat z "Wesela" Wyspiańskiego "...Kaz to ta Polska je", aby ta Polska przez ukazywanie jej piękna była w sercach wszystkich żołnierzy.

W uznaniu zasług dla PTTK, Kapituła Odznaczeń ZG PTTK wyróżniła swymi odznakami działaczy wojskowych, a Kierownictwu MON przyznała medale "Za pomoc i współpracę". Zaś Minister Komorowski przyznał działaczom PTTK w mundurach i członkom Komisji ZG PTTK d/s Współpracy z W.P. nagrody pieniężne.

Prezes ZG PTTK Kol. Marek Dąbrowski podkreślił że środowisko wojskowe mimo pewnego zmniejszenia liczby oddziałów, kół i członków, działa w kraju najlepiej. Urasta ono do rangi elity w zakresie turystyki kwalifikowanej. Następnie podziękował Kierownictwu MON, że nasze Towarzystwo znalazło miejsce w siłach zbrojnych i jest znacząco wspierane finansowo.

Wiceminister Obrony Narodowej Bronisław Komorowski złożył serdeczne podziękowanie działaczom w mundurach, którzy włożyli wiele wysiłku na rzecz rozwoju turystyki w wojsku, Zadeklarował całym sercem wspierać turystykę w wojsku i chronić to, co cenne.
Ministerstwo Obrony Narodowej szuka ludzi z pasją, a spotkanie przekonało go, że wśród PTTK takich nie brakuje.

Maria Balcerzak

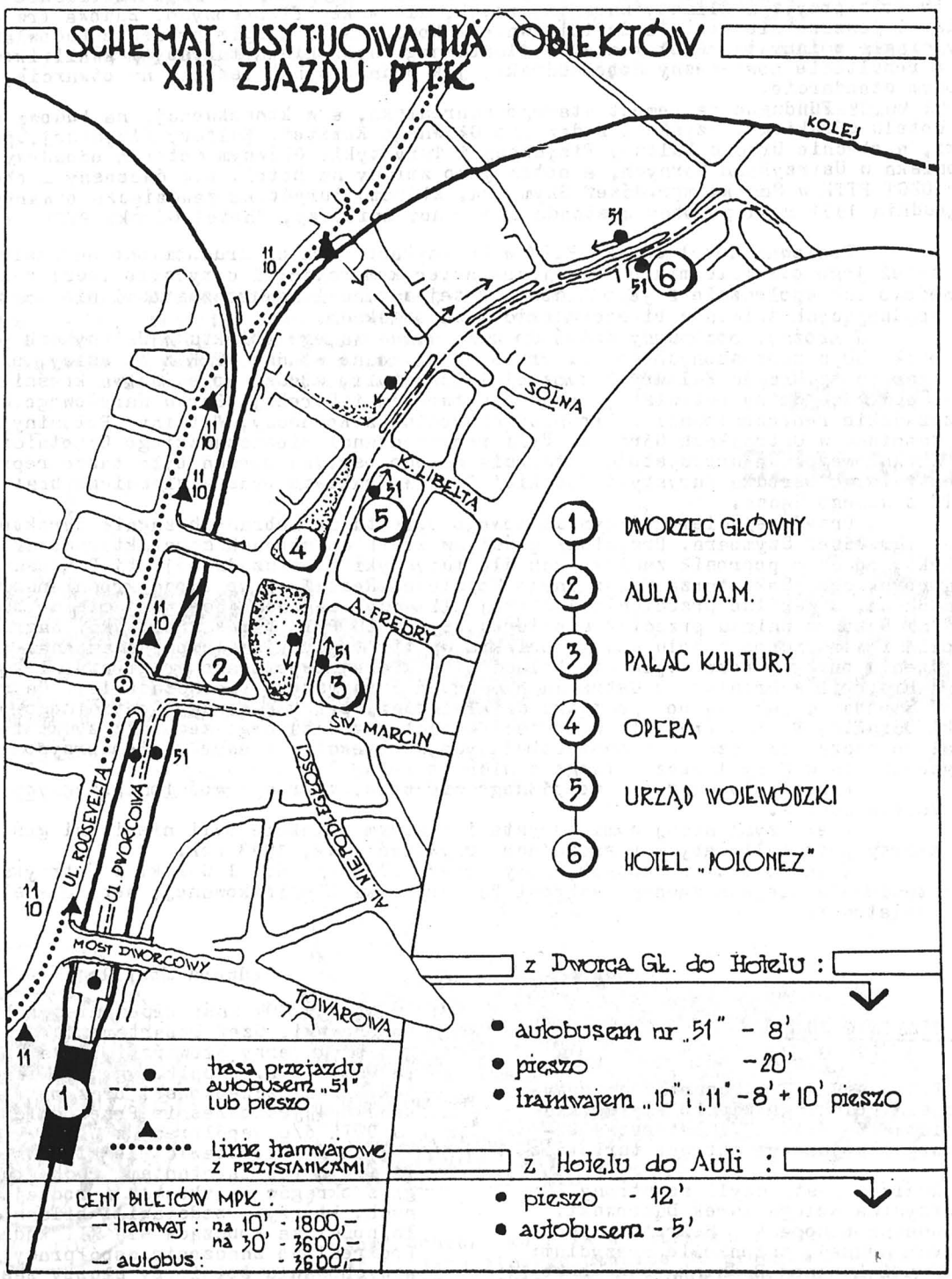

O CZYM WARTO PAMIĘTAĆ Z HISTORII TOWARZYSTWA

Młodzież w PTK

Młodzież w PTK

Młodzież w PTK

Piosenka Krajoznawcza ułożona na 100-ną wycieczkę Koła Krajoznawczego Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Wilnie, odśpiewana dnia 16 października 1927 roku nad jeziorem w Markuciach. — Słowa i melodia Edmunda Rodziewicza.

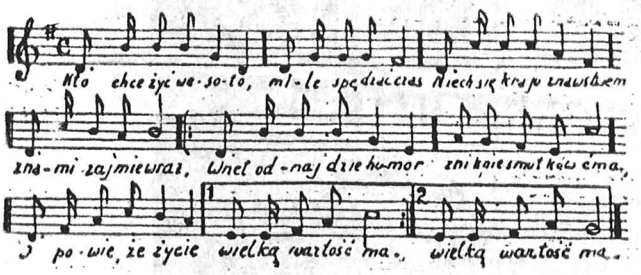

Kto chce żyć wesoło, mile spędzać czas,
Niech się krajoznawstwem z nami zajmie wraz,
Wnet odzyska humor, zniknie smutku ćma
I powie, że życie wielką wartość ma.

Bo czyż to jest życie, czy to znaczy żyć,
Przesiadywać w domu, jeść, pić, spać i tyć,
Zasklepiać się w muszli swoich własnych spraw
I znać kraj o tyle, ile daje traf.

Wycieczki, zwiedzanie, oto jest nasz cel,
Ojczyzny poznanie od Karpat pó Hel,
Zwyczaje ludowe, poznać bliżej lud —
Jego pieśni, mowę, jego dolę, trud.

Zawsze nam wesoło, zawsze u nas śmiech —
Czy jesteśmy w mieście, czy wśród wiejskich strzech
Wszystko nas ciekawi, wszystko miłe nam,
Śmiech nam przewodniczy, humor nie zna tam.

Więc komu się nudzi, komu dłuży czas,
Niech się krajoznawstwem z nami zajmie wraz
Wnet odnajdzie humor, zniknie smutków ćma
I powie, że życie wielką wartość ma.

Odznaka Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej.

/Pomieszczone materiały pochodzą z BIBLIOTEKI "ORLEGO LOTU" Nr.14 p.t. "Koła Krajoznawcze Młodzieży Szkolnej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego" Kraków 1937 r./

ZE STATUTU POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO.

XI. Koła młodzieży.

§ 55. Zarząd Główny P. T. K. na podstawie upoważnienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, prowadzi za pośrednictwem nauczycielstwa szkół wszelkich typów, w porozumieniu z bezpośrednią władzą szkolną i rozwija akcję wychowawczą wśród młodzieży szkolnej w kierunku poznania Polski, oraz pogłębienia przywiązania do ziemi rodzinnej i dorobku kultury polskiej.

W tym celu skupia w szeregach stowarzyszenia opiekunów Kół krajoznawczych młodzieży szkolnej w charakterze członków zwyczajnych, korespondentów lub delegatów miejscowych i łączy ich w Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej Zarządu Głównego P. T. K., oraz w Sekcjach Okręgowych tej Komisji.

Komisji przewodniczy delegowany członek Zarządu Głównego P. T. K., który reprezentuje Komisję na Zjazdach Głównych stowarzyszenia.

Opiekunowie Kół Krajoznawczych w miejscowościach, gdzie istnieją oddziały, lub okręgi P. T. K., delegują swego przedstawiciela do Zarządu tych oddziałów i okręgów.

Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K. działa na podstawie regulaminu, uchwalonego przez Zarząd Główny P. T. K., zaś Koła krajoznawcze młodzieży szkolnej rządzą się regulaminem ramowym, uchwalonym przez Komisję Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K.

Młodzieży, należącej do Kół Krajoznawczych, przysługują ulgi w schroniskach, przystaniach wodnych i przy zwiedzaniu muzeów P. T. K.

PRAWA MŁODZIEŻY KRAJOZNAWCZEJ P. T. K.

1. *Krajoznawca dąży do poznania ziemi i życia kulturalnego rodaków we wszystkich jego dziedzinach. Interesuje się urządzeniami technicznymi, życiem gospodarczym i społecznym, nauką, sztuką i mową swych stronników.*

2. *Krajoznawca odnosi się z czcią do przyrody i pomników kultury, pozostawionych przez minione pokolenia lub stworzonych przez współczesnych, stara się je szanować i chronić przed zniszczeniem.*

3. *Krajoznawca nie tylko sam spełnia gorliwie swe obowiązki krajoznawcze, ale dąży również usilnie do rozbudzenia podobnych zainteresowań u drugich, ułatwia im poznawanie kraju i ludzi.*

4. *Krajoznawca interesuje się najżywotniejszymi sprawami Państwa Polskiego, stara się na każdym kroku czynnie do nich ustosunkować, nie narzeka lecz działa dla dobra Państwa i Narodu.*

5. *Krajoznawca kocha swój kraj i pracę swą poświęca dla jego dobra.*

Materia w służbie ducha

Do najstarszych tradycji Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego należała ochrona śladów przeszłości, w tym też śladów kultury materialnej, a więc zabytków. Działacze PTK wyszukiwali, opisywali i nanosili na trasy wędrówek obiekty istotne z punktu widzenia naszej historii narodowej. Po wielu latach doświadczeń doprowadzono do sytuacji, że z czysto turystycznych wypraw odbywanych dla obejrzenia widoków czy zaczerpnięcia świeżego powietrza z czasem wycieczki PTK przekształciły się w wyprawy "do celu", którego zgłębienie, zapoznanie się z jego historią, stanem obecnym i możliwościami jego utrwalenia dla przyszłych pokoleń odgrywały nie mniej ważną rolę, niż sam fakt zorganizowania wycieczki. Działania te miały jednak charakter działań zewnętrznych. Członkowie PTK mimo ewidentnej pomocy udzielanej w zakresie ochrony zabytków ówczesnemu Ministerstwu Wyznań i Oświecenia Publicznego, a także samodzielnego tworzenia izb pamiątek, nie podejmowali bezpośrednich działań na rzecz odbudowy, czy pozyskania dla Towarzystwa obiektów zabytkowych. Z działaniami takimi mogliśmy się spotkać dopiero po II wojnie światowej, gdy działacze PTK, a potem PTTK, obserwując olbrzymie zniszczenia w strukturze zabytków kraju, a także widząc ewidentne błędy w sposobie zagospodarowywania istniejących jeszcze niezniszczonych obiektów, podejmowali liczne próby bezpośredniego wpływania na los zabytków zarówno ruchomych jak i nieruchomych. Kontynuując tradycje PTK, działacze Towarzystwa rozpoczęli tworzenie nowych jednostek muzealnych i pozyskiwanie obiektów zabytkowych. Muzea powstawać zaczęły głównie dla jednego celu - uświadomienia lokalnym społeczeństwom wartości świadectw przeszłości /świadomość ta była dość niska/, a także ich tożsamości lokalnej. Stąd nazwa - Muzea i Izby Regionalne PTTK.

W atmosferze "internacjonalistycznego potępienia przeszłości" izby i muzea PTTK stawały się w środowiskach lokalnych prawdziwymi ostojami polskości, a także różnorodności kulturowej naszego narodu.

Zachęceni sukcesem muzeów i izb regionalnych działacze PTTK rozpoczęli działania na rzecz pozyskania konkretnych obiektów zabytkowych dla potrzeb programowych Towarzystwa. Potrzeby te rozumiane były dwojako: raz zabytki rozumiane jako miejsca wzbogacające wiedzę historyczną, geograficzną i krajoznawczą, dwa - jako miejsca spotkań działaczy, komisji, klubów, kół. Tę drugą potrzebę traktuję zupełnie poważnie i uważam, że jest ona cichą, ale faktyczną podstawą działalności Towarzystwa.

To właśnie dzięki intensywnej działalności członków Towarzystwa na jego własność przeszły i zostały odremontowane tak cenne obiekty zabytkowe, jak: Zamek w Golubiu Dobrzyniu /znany nie tylko w Polsce ze słynnych turniejów rycerskich/, Zamek Grodno, czy Zamek w Dobczycach. Nie sposób tu oczywiście wymienić wszystkich, ale napewno należy wspomnieć, że ten ostatni został siłami społecznymi /pod przewodnictwem Władysława Kowalskiego/ dosłownie wykopany spod ziemi. Dla wielu miejscowości obiekty te stały się wielką szansą i wiele z pozoru nieciekawych miejscowości istnieje w świadomości turystów i krajoznawców właśnie ze względu na PTTK-owskie obiekty.

Ostatnie lata też zaowocowały w tej dziedzinie znacznymi osiągnięciami. Pozwolę sobie wymienić zaledwie kilka, ale za to sprawiedliwie z różnych regionów kraju. Otóż przejęto dla PTTK i odbudowano następujące ciekawsze obiekty: w Gdańsku zabytkową bramę, w Toruniu kamieniczkę, w Łodzi willę fabrykancką, w Rakoniewicach dawny kościół ewangelicki /urządzono tam unikalną ekspozycję zabytków pożarnictwa/, w Krakowie dwie kamieniczki średniowieczne /z przeznaczeniem na Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej/ i wiele innych, w tym schroniska górskie, których z braku czasu nie wymieniam. Wszystkie te obiekty zostały przez PTTK odbudowane i wyposażone tak, aby mogły służyć jego działaczom w sposób godny schyłku XX wieku.

Czym są te obiekty dla działaczy Towarzystwa dzisiaj i czy naprawdę dobrze im służą. Pozwolę sobie zatrzymać się chwilę na przykładzie obiektu, w którego odbudowie miałem przyjemność uczestniczyć. Dawny pałac Etingona w Łodzi, jak większość obiektów pofabrykanckich, był przeznaczony na obiekt "użyteczności publicznej", w tym

wypadku na przedszkole przyzakładowe. Jako taki nie leżał w bezpośredniej sferze zainteresowania dyrekcji zakładu, dlatego też w szybkim czasie popadł w ruinę i przez blisko 8 lat stał pusty. Niszczejącym obiektem zainteresowali się działacze łódzkiego PTTK. Po kilku latach starań /i dalszej dewastacji obiektu/ Towarzystwu udało się pozyskać obiekt i rozpocząć jego kapitalny remont. Grupa działaczy ówczesnego Zarządu Wojewódzkiego PTTK pod przewodnictwem jego ówczesnego Prezesa, Adama Chyżewskiego, rozpoczęła bardzo trudną inwestycję, w czasach, gdy uzyskanie jakichkolwiek materiałów budowlanych było nie lada problemem. Od początku remontu obiektu przyjęliśmy założenie, że obiekt ma służyć działaczom Towarzystwa i pełnej różnorodności form działania PTTK. Założyliśmy też, co wielokrotnie podkreślał Prezes Chyżewski, że nie powinniśmy ingerować zbytnio w rozkład i charakter budynku, a raczej próbować dostosować nasze funkcje do budynku, a nie odwrotnie. Do dziś pamiętam sformułowanie Prezesa Chyżewskiego, który jako inżynier z wykształcenia stwierdził, że lepiej jest poświęcić godzinę więcej na myślenie, niż później przez kilka czy kilkanaście godzin poprawiać błędy, gdyż koncepcja dobrze przemyślana jest najmniej pracochłonna, a więc i tańsza i efektywniejsza. Trafialiśmy na różne kłopoty - jako główny inwestor mieliśmy problemy z wykonawcami, materiałami, wreszcie finansami, ale istniało coś czego z pewnością nigdy nie zapomnę - tym czymś, co dodawało nam wiary i powodowało, że nie zniechęcaliśmy się do dalszych działań była atmosfera wśród grona osób zajmujących się remontem tego budynku. Atmosfera ta to wzajemne zaufanie, duże zaangażowanie /w najlepszym tego słowa znaczeniu/, a także coś, co dziś może nie jest u nas zbyt modne, a na czym opierają się wszystkie rozwinięte demokracje - lojalność wobec kolegialnie podjętych decyzji. Nie twierdzę, że nie było między nami różnicy zdań - musiały być, skoro każdy z nas pragnął jak najlepszych rozwiązań, ale podjęta wspólnie decyzja była dla wszystkich obowiązująca. Odbudowując obiekt mieliśmy przed oczami konkretne imprezy, spotkania czy nawet zebrania. Pod tym kątem projektowaliśmy instalacje, urządzenia sygnalizacyjne, łączność, oświetlenie, okienko projekcyjne; instalacje audio-video, a nawet rozprowadzenie sieci dla ewentualnych w przyszłości komputerów /nie mamy ich do dziś/. Najprzyjemniejsze jednak było to, że wszyscy ludzie z zewnątrz - rzemieślnicy,wykonawcy, czy nawe władze miasta "zarażali się" jakgdyby ideą odbudowy tego obiektu. Ponieważ z równym pietyzmem odtwarzaliśmy zabytkowy charakter obiektu /stolarka, sztukaterie, marmury, stylowe oświetlenie, meble, witraże/, niemal zasadą było, że rzemieślnik wykonujący dany zakres pracy czuł się nie tylko wykonawcą, ale i artystą. Powstawały specjalnie dla tego budynku nietypowe modele żyrandoli, idealnie dopasowane do danego pomieszczenia, powstawały zupełnie wówczas nietypowe meble. Nikogo nie trzeba było specjalnie namawiać do zastosowania bardzo pracochłonnych i wymagających dużej cierpliwości starych technologii budowlanych i stolarskich /politura i mazerunek/. Do dziś wykonawcy trwale pozostali związani z Towarzystwem. Działacze PTTK szyli stylowe zasłony i firanki, wykonywali mnóstwo prac od tych najprostszych w ogrodzie do najbardziej skomplikowanych prac projektowych. Oprócz czysto materialnego faktu powstawania wartościowego obiektu, zaczęła występować bardzo silna konsolidacja środowiska PTTK-owskiego. Ludzie widząc przed sobą realny cel i pracując "dla siebie" byli w stanie przeskoczyć wszystkie piętrzące się przed nimi trudności. Obiekt powstał, ale nie jako cel działań, a zaledwie ich środek. Najlepiej przedstawią to słowa Prezesa Adama Chyżewskiego, którego dotąd znaliśmy jako świetnego programowca, a który dał się poznać także jako równie dobry organizator działań inwestycyjnych, wygłoszone na otwarciu budynku:"...niewątpliwie budynek w swym obecnym kształcie jest dziełem, ale nie końcowym. Takim bowiem będzie dopiero budynek tętniący życiem, wpisany trwale w świadomość członków Towarzystwa, mieszkańców Łodzi i przez nich wszystkich należycie wykorzystywany. /.../ ...dzisiaj jest koniec tylko etapu budowlanego. Napewno nie jest końcem więzi przyjaźni, jakie się tutaj zawiązały w latach trudnych, ale i pięknych w swoim trudzie. /.../ ...Coronat, po polsku przyjęto mówić, że "koniec wieńczy dzieło..." "...Pierwotnym - potem wielokroć zapomnianym sensem koronacji było uczynienie osoby wyróżnionej przedstawicielem, ale i sługą swojej społeczności. Ten służebny sens niech będzie dewizą przyszłych gospodarzy budynku - dla dobra wszystkich, którzy zechcą skorzystać z zaproszenia do jego gościnnych pomieszczeń."

Czas pokazał przenikliwość tych słów. Mimo różnych błyskawicznych i radykalnych zmian mających od tego czasu miejsce zarówno w kraju jak i w Towarzystwie,budynek jest nadal tym miejscem, gdzie działacze Towarzystwa spotykają się z przyjemnością, wiedząc, że są "u siebie", gdzie istniejące w budynku jednostki PTTK - Centrum Fotografii Krajoznawczej, RPK, Oddział, BTZ - zawsze służą im życzliwą pomocą i wiedzą, gdzie wreszcie mogą oprócz spotkań oficjalnych /odczyty, prelekcje, projekcje video, szkolenia, itp./ spotkać się czysto towarzysko - urządzić wspólną Wigilię czy Sylwestra.

Bo przecież jest to ich wspólny, przez nich zbudowany własny PTTK-owski dom.

CZYM ŻYJEMY W TOWARZYSTWIE

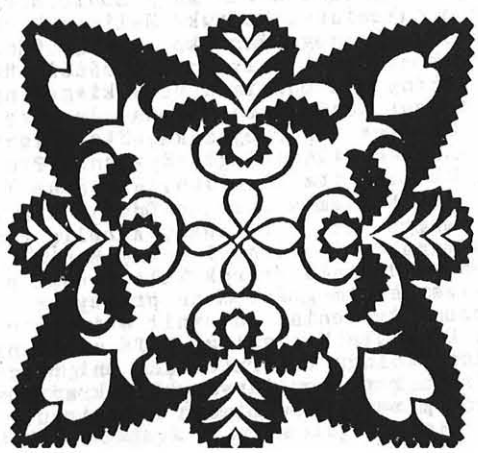

Andrzej Danowski

60-LECIE GÓRSKIEJ ODZNAKI NARCIARSKIEJ

Górska Odznaka Narciarska obchodzi swój 60-ty rok istnienia. Ustanowiona w 1932 roku przez Komisję Turystyczną PZN, stawiała sobie za cel: budzenie zainteresowania dla turystyki narciarskiej, zachętę do utrzymania sprawności fizycznej do najpóźniejszego wieku, podnoszenie poziomu technicznego uprawianej dyscypliny, rozpropagowanie terenów narciarskich w polskich górach.

Stała się też wzorem dla ustanowionej przez PTT w 1935 roku Górskiej Odznaki Turystycznej.

Przejęta przez powstałe w 1950 roku Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze stała się jednym z zadań programowych jego Komisji Turystyki Narciarskiej, skupiając całą narciarską kadrę turystyczną Towarzystwa.

wzorcem do ustanawiania nowych odznak, mających na celu trafienie do najszerszych warstw społeczeństwa.

Jubileusz 50-lecia GON przypadł niestety na okres niesprzyjający turystyce i wszelkich zgromadzeń - i dopiero w następną 60-tą już rocznicę - Komisja Turystyki Narciarskiej ZG PTTK postanowiła ją przypomnieć, organizując - przy niestety skromnych środkach- cykl imprez, zapoczątkowanych w dniu 05.12.92. na Hali Gąsienicowej - kursem kandydackim na stopień przodownika narciarskiego, kursem doszkoleniowym i unifikacyjnym przodownickim, seminarium instruktorów turystyki narciarskiej, wreszcie w dniach 11-12. 12.92. - zlotem przodownickim.

W kursie kandydackim uczestniczyło 8 osób,z których 6 uzyskało stopień przodownika narciarskiego. W doszkoleniu i unifikacji przodownickiej uczestniczyły 22 osoby,w seminarium instruktorów turystyki narciarskiej - 21 osób. W zlocie przodownickim udział wzięło ok.70 przodowników i instruktorów. 5 grup ćwiczebnych na śniegu i wykłady prowadzili: J.Karpiński, M.Polisiakiewicz,M.Rebajn, Zb.Siudak, B.Stańczewski.

Cykl szkoleniowo-towarzyski zakończyła sesja popularno-naukowa w dniu 13.12.92. w Krakowie w budynku COTG przy ul.Jagiellońskiej 6/6a.

Gospodarzem pięknie odnowionego Ośrodka był kol.E.Moskała,-referat M.Rebajna przeniósł zebranych do początków narciarstwa. Prof.Wł.Lenkiewicz - przybliżył im historię Karpackiego Towarzystwa Narciarskiego, a w przeźroczach i filmie z lat przedwojennych - piękno Karpat Wschodnich, a W.Biedrzycki - historię i przeobrażenia Górskiej Odznaki Narciarskiej.

Sesja była okazją do uroczystego wręczenia przez Przewodniczącego KTN ZG PTTK - legitymacji i odznak Honorowego Przodownika Narciarskiego PTTK. Znaleźli się wśród nich: T.Szlompek, E.Porąbka, St.Szymulański, Wł.Lenkiewicz, J.Karpiński, J.Szkup, M.Polisiakiewicz, T.Kozubek, J.Koźmiński, J.Kantyka, A. Wiśniewski, J.Zarębski, Zb.Siudak, Zb.Rubinowski, St.Tatka, Z.Krzyżanowska, J.Jóźwik, K.Masłowski, M.Tarnowski,T.Dorawski.
Nadane zostały również kolejne stopnie instruktorów turystyki narciarskiej. Otrzymali je: Wł.Lenkiewicz, J.Kuczabiński, W.Kwiatkowski, B.Sobański.

W odczuciu uczestników wszystkie imprezy uznane były, jako udane tak pod względem merytorycznym, programowym, jak i organizacyjnym.Wyraźnie lepsze od tych z poprzednich lat - przyjęcie uczestników przez schronisko w Murowańcu, w miarę dobre warunki narciarskie i pogodowe, utrzymana do końca ciepła atmosfera, zacieśniły wzajemne dobre stosunki kadry przodownickiej stwarzając korzystne prognozy na przyszłość.
Umożliwiło to w dużej mierze otrzymanie od ZG PTTK dotacji, sponsorowanej przez Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki, za co w imieniu usadysfakcjonowanej turystycznej braci narciarskiej - serdecznie dziękuję.

/-/ Zbigniew Siudak

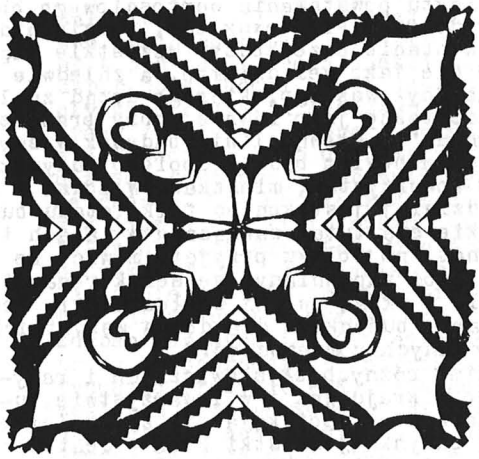

"70 LAT MINĘŁO..."

W sobotę 28 listopada92r.ponad 200-u uczestników uczestniczyło w "Rajdzie Nocnym". Organizatorem rajdu był Oddział Miejski PTTK w Toruniu. Rajdowcy w trakcie imprezy pokonali w ciemnościach dwie trasy piesze liczące po ok.8 km każda. Punktem docelowym były obiekty „Polmozbytu" przy ul.Poznańskiej w Toruniu. Tu uczestnicy zwiedzili kazamaty Fortu XI, który w czasie wojny był wykorzystywany przez okupanta jako obóz karny dla jeńców alianckich, głównie Anglików i Francuzów. Na ścianach cel zachowały się rysunki i napisy wykonane przez jeńców w ich ojczystych językach.

W czasie zakończenia rajdu dokonano uroczystego podsumowania obchodów 70-tej rocznicy powstania Oddziału Miejskiego PTTK w Toruniu, który powstał w 1922 roku jako Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Od tego roku Oddział na trwale zapisał się w pamięci mieszkańców organizując liczne odczyty, wystawy, wycieczki, przyjmując liczne wycieczki przyjeżdżające do Torunia, organizując szkolenie przewodnickie. Działalność ta kontynuowana przez całe 70-lecie, z krótką tylko przerwą na okres okupacji. W uroczystości z okazji 70-tej rocznicy powstania Oddziału w Toruniu, wzięli udział przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich w osobach: mgr Janusza Bochenka dyr.Wydziału Kultury i Sportu UW, mgr Wiesława Tomaszewskiego dyr.Wydziału Ochrony Środowiska UW, mgr Michała Staśkiewicza naczelnika Wydziału Kultury,Turystyki i Sportu UM w Toruniu, oraz liczne grono przedstawicieli organizacji, przedsiębiorstw i instytucji, oraz prezesi pozostałych Oddziałów PTTK z woj.toruńskiego. Po referacie okolicznościowym wygłoszonym przez kol.Janusza Zawłockiego, odczytano i wręczono prezesowi Henrykowi Miłoszewskiemu listy gratulacyjne od Wojewody Toruńskiego Bernarda Kwiatkowskiego i Prezydenta Miasta Torunia Jerzego Wieczorka. Uroczystość była też okazją do wręczenia długoletnim działaczom turystycznym i krajoznawczym wyróżnień i odznaczeń. Za wybitne zasługi w krzewieniu turystyki i krajoznawstwa, Główny Komitet Turystyki wyróżnił "Odznaką Zasłużony Działacz Turystyki" w stopniu złotym: Romana Sołtysińskiego, srebrnym: Henryka Miłoszewskiego, Jerzego Pawlikowskiego, Tadeusza Perlika, w brązowym: Irenę Kubiak, Aldonę Rudolf, Henryka Jeskona, Ryszarda Kopańskiego, Wiesława Steinke i Tomasza Wodzyńskiego. Zarząd Główny PTTK wyróżnił: "Złotą Odznaką Zasłużony Pracownik PTTK" Aldonę Rudolf, "Złotą Honorową Odznaką PTTK" Edwarda Hepkę, "Odznaką Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży" w stopniu srebrnym Henryka Wojciechowskiego, dyplomem: Piotra Elszkowskiego, Jerzego Rojka, Sławomira Rykowskiego, Mariusza Wińskiego. Odznaką "25 lat w PTTK" wyróżniono: Romana Bonieckiego, Jerzego Kukowicza, Henryka Malinowskiego,Marka Parysa, Ignacego Warejko. Zarząd Oddziału Miejskiego PTTK w Toruniu wyróżnił "Odznaką Zasłużony dla Oddziału Miejskiego" następujące osoby: Kazimierza Barona, Janusza Bochenka, Czesława Jędrzejczaka, Stanisława Manaska, Leszka Pilarskiego, Zygmunta Prusakowskiego, Michała Staśkiewicza, Wiesława Tomaszewskiego. Dyplomem Zarządu Oddziału uhonorowano: Małgorzatę Popławską, Aurelię Przyjemską, Romana Bonieckiego i Iwonę Kurto.
Prezes Oddziału Henryk Miłoszewski podziękował wszystkim gościom za przybycie oraz za złożone życzenia. Zapewnił w imieniu działaczy Oddziału Miejskiego PTTK w Toruniu, że w dalszym ciągu ofiarnie będą oni pracowali nad dalszym rozwojem turystyki i krajoznawstwa wśród mieszkańców miasta i regionu.

SZACOWNE JUBILEUSZE. 40 i 30 LAT.

40 lat zorganizowanego w PTTK ruchu turystycznego w Dobczycach to okres godny podziwu i uznania. Potrzebę zorganizowania się, aby skuteczniej realizować idee szeroko rozumianej turystyki czuli koledzy: Krzesław Stokłosa, Władysław Kowalski, Kazimierz Kośmider, Aleksander Dudek do których to dołączyli: Mieczysław Kopta, Aleksander Stoch, Ludwik Grandys, Kazimierz Kowalski, Franciszek Polak, Władysław Płoskonka, Władysław Smoleń, Wacław Piech, Aleksander i Bolesław Żuławińscy zakładając 28 września 1952 roku Koło PTTK w Dobczycach. Koło to na walnym zebraniu członków w dniu 29 marca 1953 roku przekształciło się w Oddział. Prezesem został Władysław Kowalski.

Jako potrzebę uważali oni nakierowanie zainteresowań szczególnie ludzi młodych na poznanie piękna gór, okolicy, zajęcie się opieką nad zabytkami kultury i przyrody, pisanie o historii Dobczyc.

Drugim ważnym elementem "było odciągnięcie kogo się tylko da od zgubnych nałogów toczących wielu, nawet spośród młodzieży". Tak to więc Koło PTTK miało być antidotum na tego rodzaju zwyczaje i praktyki.

Pierwszym sukcesem było dotarcie na metę 4-dniowego Rajdu Narciarskiego na Gubałówkę. Trasa wiodła przez szczyty gór jak: Lubogoszcz, Stare Wierchy, Turbycz nie wspominając o Chełmie i Lubomirze. Przy siarczystym mrozie i zamieciach, po kopnym ponad 3 metrowym śniegu. Był to wyczyn nie lada w wykonaniu 10 śmiałych i wspaniałych. Brano też udział w innych imprezach turystycznych, pieszych, rowerowych. Pokonywano kilometry poznając za każdym krokiem piękno ojczystego kraju. Zdobywano trofea i osiągano stopnie turystycznych specjalności. Podejmowano dalsze działania. Tak się zaczęło ...

W działalności Koła PTTK ciągle przewijała się idea ratowania reliktów dawnej przeszłości. Zamek Dobczycki, a właściwie jego ruiny - nęciły. Te skarby dawnej kultury drzemiące pod ziemią nęciły i musiały być ukazane światu. Przez lata pięćdziesiąte starano się zaszczepić tym pomysłem władze wojewódzkie i powiatowe. Utworzono "Komitet Miłośników Zabytków Dobczyc". Wystąpiono do władz o wyrażenie zgody na rozpoczęcie prac wykopaliskowo-rekonstrukcyjnych. Trzon tego Komitetu stanowili: Władysław Jamka-Przewodniczący, Władysław Kowalski - z-ca, Józef Bergel - sekretarz, Janina Podsadecka-skarbnik, Bronisław Stokłosa - z-ca sekretarza, Władysław Kudlik - z-ca skarbnika, Julian Rapacz - nadzór techniczny, Anna Połończyk - propagatorka, Kazimierz i Józef Kowalscy - gospodarze.

Dzięki pomocy nieodżałowanej już dr Hanny Pieńkowskiej - Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków uzyskano zgodę na rozpoczęcie prac. Nad ich prawidłowością czuwał doc. Gabriel Leńczyk - archeolog. Dzięki pomocy Komisji Ochrony Zabytków ZW PTTK w Krakowie, mgr. Władysław Kowalski powołany został na Społecznego Opiekuna Zabytków na terenie Dobczyc.

Odkryte skarby eksponowano w małym baraczku przy wejściu do wykopalisk. W 1963 roku po zrekonstruowaniu dwóch izb zamku dokonano oficjalnego otwarcia Muzeum. Było to 30 lat temu. Te skarby i ich piękno promieniuje nadal. Na kraj i świat. Przyciąga i fascynuje. Świadczy też o tym, jak ze społecznego zapału może powstać coś wymiernego i potrzebnego, jak to MUZEUM REGIONALNE PTTK W DOBCZYCACH.

Józef Maciej Roślicki

------ ... ------

DZIEŃ DZISIEJSZY MUZEUM to zabiegi o to, aby dokonania 30-lecia nie zmarnować. Zarząd Oddziału i kierownictwo Muzeum wraz z gronem społecznych działaczy jest gwarancją jego przetrwania. Posiadane środki oraz dochody własne pozwalają na utrzymanie i właściwe funkcjonowanie. Pozostawiając Kustoszowi Władysławowi Kowalskiemu nadzór nad jego funkcjonowaniem zatrudniono na pełny etat Kustosza - Stanisława Majkę od lat związanego z organizacją PTTK.

Różne formy działalności gospodarczej propagandowej pozwalają też na częściowe pokrycie kosztów niezbędnych prac rewaloryzacyjno-konserwatorskich i zabezpieczających. Nie byłyby one możliwe, gdyby nie ludzie dobrej woli rozumiejący sytuację Muzeum, jak chociażby p. Leszek Głuś z Firmy BRICKLAND oferujący kilka tysięcy cegły gotyckiej i wielu innych.

Najpiękniejszym jednak "prezentem gwiazdkowym" była dotacja w wysokości 36 000 franków francuskich przekazanych na potrzeby Muzeum przez FONDATION DE FRANCE-FUNDACJA DLA POLSKI. Znamienne dla tych czasów. Dzięki dotacji z Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie jako współorganizator Krakowskich Dni Turystyki w 1992 roku otrzymaliśmy 20 mln.zł., co pozwoliło uruchomić ekspozycję paleontologiczną i doposażyć Izbę Pamięci. Niestety apele do władz lokalnych, a w tym i Dobczyc pozostały bez echa. Może dlatego, że potrafimy radzić sobie sami?
Tak jednak rozumiemy swój społeczny obowiązek służenia Ziemi Dobczyckiej.

------ ... ------

Odznaki 25 Lat w PTTK są do nabycia
w Oddziale PTTK "MAZOWSZE"
ul. Litewska 11/13
00-589 Warszawa tel. 29-39-47

"SZLAKIEM MAZURKA DĄBROWSKIEGO"

Wśród wielu interesujących zamierzeń Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK zaplanowanych na najbliższe lata zwraca uwagę jedno, a to ze względu na wiodący temat jak i z uwagi na niezwykle długi okres jego trwania.

Mam tu na myśli odznakę turystyczną "SZLAKIEM MAZURKA DĄBROWSKIEGO". Zdobywanie tej nowej odznaki przeznaczonej dla wszystkich turystów zaplanowano na pięć lat. Odznaka już istnieje i ubiegać się o nią można jeszcze do końca 1997 roku. Wtedy właśnie przypada 200-lecie powstania naszego Hymnu Narodowego.

Przypominamy, że odznaka "Szlakiem Mazurka Dąbrowskiego" ustanowiona została przez Komisję Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK. W tym środowisku zrodził się zamysł wydania odznaki, a następnie jej projekt graficzny i regulamin.

Odznaka została zatwierdzona przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK Uchwałą nr.120/01 na posiedzeniu w dniu 27 marca 1992 roku.

W połowie ubiegłego roku, a więc u szczytu sezonu turystycznego nowa odznaka rozpoczęła swe funkcjonowanie. Po raz pierwszy regulamin odznaki opublikowano w czerwcowym numerze "Informacji ZG PTTK" z 1992 r.

Ukazało się kilka wydań regulaminu. Część z nich wydała i rozpowszechniała Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK, między innymi przy okazji imprez centralnych, takich jak "OWRP" i Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej w Jaworze. Kolejne wydania regulaminu odznaki były efektem starań działających w terenie skupisk aktywu turystyki pieszej.

Do KTP ZG PTTK dochodzą sygnały od komórek turystyki pieszej świadczące o tym, że zdobywanie i weryfikacja odznak ruszyła już na dobre w drugiej połowie ubiegłego roku.

Prosty i zrozumiale zredagowany regulamin odznaki oraz łatwy dostęp do punktów, gdzie można dokonać weryfikacji przebytych w dowolny sposób tras wycieczkowych pozwala rokować całemu przedsięwzięciu powodzenie.

Warto przypomnieć, że do przyznawania odznaki "Szlakiem Mazurka Dąbrowskiego" upoważnione zostały wszystkie dość gęsto rozsiane Referaty Weryfikacji OTP, działające przy oddziałowych i międzyoddziałowych Komisjach Turystyki Pieszej.

Niezwykle ważny dla powodzenia akcji jest niewątpliwie fakt, że o uzyskanie odznaki mogą ubiegać się wszyscy turyści niezależnie od uprawianej dyscypliny.

Odznakę mogą również przyznawać Referaty Weryfikacji OTP działające przy niektórych klubach turystyki pieszej.

Odznaka została już wybita.W imieniu Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK dystrybucję odznak dla całej Polski prowadzi Oddział Miejski PTTK w Radomiu. Zamówienia można wysyłać na adres : Zarząd Oddziału Miejskiego PTTK w Radomiu, ul.R.Traugutta 46/48.

Ze wstępnych sondaży wynika, iż "start" nowej odznaki przebiega pomyślnie. Pierwszy nakład odznak został już wyczerpany, z drugiego nakładu pozostało w Radomiu około 230 egzemplarzy. W związku z pięcioletnim okresem jej zdobywania zaistnieje prawdopodobnie w niedługim czasie konieczność kolejnych wznowień.

Samo popularyzowanie nowej odznaki nie wystarcza, trzeba stworzyć turystom okazję do wyruszenia na trasy związane z postaciami Józefa Wybickiego, gen.Jana Henryka Dąbrowskiego i innych wybitnych Polaków.

Mogą to być również inne tereny, regulamin odznaki pozwala na zdobywanie jej na terenie całej Polski.

Jeden z punktów regulaminu brzmi następująco"... Warunkiem zdobycia odznaki jest odbycie siedmiu wycieczek połączonych ze zwiedzaniem dowolnie wybranych obiektów związanych z postaciami szczególnie zasłużonymi dla sprawy narodowej, walczących z bronią w ręku, wybitnych twórców kultury,sztuki, nauki i gospodarki kraju ..."

Takie sformuowanie pozostawia szeroki margines dla inwencji organizatorów wycieczek i rajdów wszystkich dyscyplin turystyki.

W trakcie Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej, który odbył się we wrześniu 1992 roku w ramach zespołu problemowego poświęconego tematyce historycznej w imprezach turystyki pieszej zaprezentowano ciekawą formę popularyzacji omawianego tematu.

Przedstawicielka KTP ZG PTTK kol.Anna Andrusikiewicz znana ze swych licznych dokonań między innymi z krzewienia pięknej polszczyzny przedstawiła zebranym pokaźny ładunek wiadomości historycznych związanych z postacią twórcy słynnego "Mazurka" Józefem Wybickim.

Wszystkie omawiane obiekty zostały osadzone w realiach terenowych stanowiąc rodzaj przewodnika, czy instrukcji krajoznawczej dla przyszłych organizatorów imprez.

Piękne słowo przeplatane barwnymi diapozytywami ukazującymi miejsca związane z Hymnem Narodowym stanowiły atrakcyjną w odbiorze całość.

Określenie -prelekcja- nie bardzo pasowałoby do tego co usłyszano i zobaczono. Ta niekonwencjonalna forma przekazu odbiegała od surowego wzorca odczytu, bliższa była gawędzie krajoznawczej.

Temat ten kol.Anna Andrusikiewicz zaprezentowała ponownie w zbliżonej formie w Warszawie. Odbyło się to w czasie październikowego spotkania w Klubie Przodowników Turystyki Pieszej im.Anieli Michalskiej.

Na ten wieczór kol.Ania przyjechała specjalnie z Olsztyna.

W efekcie ciągłych poszukiwań krajoznawczych przedstawiony materiał okazał się jeszcze bogatszy i bardziej rozbudowany.

Jak się dowiadujemy ze wspomnianym materiałem mieli okazję zapoznać się przewodnicy PTTK uczestniczący w ostatnim Konkursie Krasomówczym w Golubiu-Dobrzyniu, przyjęli go z zainteresowaniem, nagradzając brawami.

W lutym bieżącego roku będą mieli możliwość poznać go mieszkańcy Olsztyna na zorganizowanym przez Koło Grodzkie PTTK ogól nodostępnym wieczorze krajoznawczym poświęconym Józefowi Wybickiemu i jego "Mazurkowi".

Ten sposób przekazywania wiadomości krajoznawczych służy pośrednio popularyzacji nowej odznaki, w rzeczywistości jest to bardzo sugestywna, a przez to szczególnie cenna dla odbiorcy lekcja historii ojczystej.

Okazało się, ze w naszych działaniach zmierzających do jak najszerszego zainteresowania ogółu doniosłą

200-setną rocznicą "Mazurka" nie jesteśmy jako PTTK osamotnieni, mało tego mamy szacownego i ze wszech miar godnego partnera. Jest nim STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW TRADYCJI MAZURKA DĄBROWSKIEGO. Organizacja to ogólnopolska, posiadająca oddziały w Gdańsku, Białymstoku, Krakowie, Olsztynie, Poznaniu i Warszawie. Skupieni w jej szeregach działacze opracowali niezwykle bogaty i ciekawy również dla krajoznawców "HARMONOGRAM OBCHODÓW 200-lecia HYMNU NARODOWEGO".

W tym miejscu trzeba stwierdzić, że zainicjowanie odznaki turystycznej "SZLAKAMI MAZURKA DĄBROWSKIEGO" przez nasze Towarzystwo i wdrożenie jej w ubiegłym roku było jednym z pierwszych przejawów rozpoczęcia obchodów 200-lecia Hymnu, a był to z pewnością moment właściwy.

W wyniku kontaktów nawiązanych ze Stowarzyszeniem Miłośników Tradycji Mazurka Dąbrowskiego promocji naszej odznaki dokonano w szczególnej oprawie.

Jako pierwsi, odznakami turystycznymi "Szlakiem Mazurka Dąbrowskiego",mogli poszczycić się uczestnicy I ZLOTU MŁODEJ POLONII "ŚLADAMI TWÓRCY MAZURKA DĄBROWSKIEGO", który odbył się w dniach 5-9.VIII.1992 roku. Organizatorem Zlotu było wspomniane Stowarzyszenie, a trasa imprezy wiodła z Warszawy do Gdańska przez miejsca związane z postacią Józefa Wybickiego, między innymi Stare Szkoty, Skaryszew, Sikorzynę, Kościerzynę i Będomin.

W Zlocie uczestniczyło 156 przedstawicieli szkół polskich z Wilna, Grodna i Żytomierza. Wszyscy uczestnicy byli laureatami konkursu wiedzy o "Mazurku Dąbrowskiego" zorganizowanego w polskich szkołach na Litwie, Białorusi i Ukrainie.

Odrębną grupę stanowiła młodzież polska z Wielkiej Brytanii, była niewielka pięcioosobowa grupa uczniów z prywatnej polskiej szkoły w Liverpoolu. Młodzi uczestnicy Zlotu zapoznali się na trasie z zabytkami polskiej kultury, zwiedzili Trójmiasto,byli podejmowani przez Marynarkę Wojenną i burmistrzów zwiedzanych miast.

Kulminacyjnym momentem był pobyt w Będominie. Tu w rodzinnym dworze Wybickich, gdzie urodził się twórca "Mazurka" znajduje się obecnie znane większości krajoznawców Muzeum Hymnu Narodowego.

W tej scenerii nastąpiło spotkanie z młodzieżą, z uczniami szkół z Gdańska, Łodzi, Chodzieży, Sopotu, Margonina i Szamocina.

Młodzież polonijna wraz z krajowymi rówieśnikami uczestniczyła wspólnie w forum dyskusyjnym o "Polskich Symbolach Narodowych".

Następnego dnia odbyła się sesja popularno-naukowa na temat roli, jaką spełniają konkursy wiedzy o "Mazurku Dąbrowskiego" i koncert pieśni hymnicznych. Po nim wystąpił zespół regionalny "Kaszuby".

Właśnie w tym miejscu jako pierwsi z turystów młodzi przedstawiciele polonii otrzymali odznakę "Szlakiem Mazurka Dąbrowskiego". Odznakę wręczał Przewodniczący Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK kol.Wiesław Karger.

Młodzi Polacy wychowani na wschodzie, izolowani od ojczystego języka i historii z niekłamanym wzruszeniem przyjmowali odznaki zawierające godło narodowe.

Zarząd Główny Stowarzyszenia Miłośników Tradycji Mazurka Dąbrowskiego wysoko ocenił inicjatywę PTTK dając temu wyraz w piśmie z dnia 2 października 1992 roku skierowanym do Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Odznaka turystyczna PTTK "Szlakiem Mazurka Dąbrowskiego" znalazła się w oficjalnym harmonogramie Obchodów 200-lecia Hymnu Narodowego.

Patronat nad całością obchodów objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

W planach wielu oddziałowych Komisji Turystyki Pieszej znalazły się interesujące propozycje rajdów pieszych, wycieczek i wieczornic uwzględniających w swych programach 200 rocznicę Hymnu. Działacze PTTK z Olsztyna zaplanowali na najbliższy rok zorganizowanie kilku wypraw krajoznawczych na teren Wielkopolski w celu zwiedzenia miejsc związanych z postaciami Józefa Wybickiego i gen. Jana Henryka Dąbrowskiego. Wycieczkę o podobnej tematyce planuje również Komisja Turystyki Pieszej przy Hucie im.Sędzimira w Krakowie.

Stowarzyszenie Miłośników Tradycji Mazurka Dąbrowskiego dwa razy do roku wydaje własne pismo o zasięgu ogólnopolskim "PIEŚŃ SKRZYDLATA".

W ostatnim numerze tego pisma nr.2/4 z 1992 roku ukazał się artykuł napisany przez Przewodniczącego Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK kol.Wiesława Kargera. Materiał ten zawiera informacje na temat zamierzeń PTTK w związku z obchodami 200 rocznicy Hymnu Narodowego, regulamin odznaki turystycznej "Szlakami Mazurka Dąbrowskiego" oraz słowa zachęty skierowane do jej przyszłych zdobywców.

Apelujemy do wszystkich działaczy PTTK, uwzględnijcie w swych planach na najbliższe lata imprezy turystyczne umożliwiające turystom zdobywanie odznaki "Szlakiem Mazurka Dąbrowskiego".

Włodzimierz Majdewicz

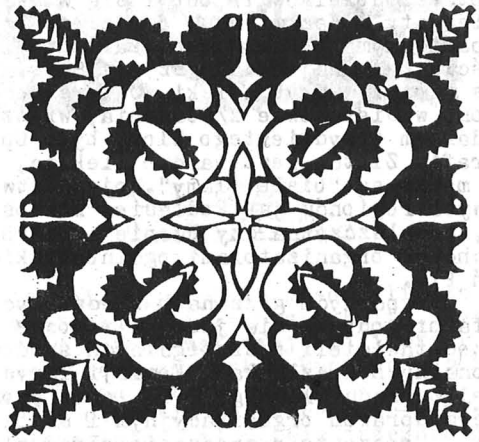

XXXV JUBILEUSZOWY OGÓLNOPOLSKI ZLOT PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ

Jawor - piękne, zadbane, bogate w liczne zabytki dolnośląskie miasto - obchodził w tym roku swoje 750-lecie. Wśród wielu imprez, związanych z tym Jubileuszem, znalazł się również Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej - już trzydziesty piąty!

Wczesne podjęcie przygotowań i solidne działanie zespołu 17 jaworskich piechurów z Honorowym Przodownikiem TP Henrykiem Antkowiakiem,Prezesem Oddziału PTTK Marianem Stasiulewiczem i Zdzisławem Nowocieniem na czele - przyniosło w efekcie piękną, sprawnie zorganizowaną i sympatyczną imprezę, która odbyła się w dniach 18 do 20 września 1992 r.

W Zlocie uczestniczyło 171 osób z 31 województw, a więc znacznie więcej niż w ubiegłym roku. Najliczniej reprezentowane były województwa: warszawskie - 30 osób, katowickie - 14 osób, bielsko-bialskie - 14 osób, legnickie /gospodarz Zlotu/- 17 osób. Tym razem przeważała starsza, doświadczona brać miłośników pieszego wędrowania, wśród nich,otoczeni powszechną sympatią i szacunkiem seniorzy: Janina Sallman z Karpacza, Helena Mączewska, zasłużona organizatorka ruchu turystycznego w Zielonej Górze, zamieszkała obecnie pod Warszawą, Tadeusz Radda z Opola, Teofil Ligenza vel Ozimek z Jeleniej Góry.

Tradycyjne spotkanie przodowników TP rozpoczęło się 18 września br. od wycieczek krajoznawczych, dobrze zorganizowanych i prowadzonych przez doświadczonych przewodników. Uczestnicy Zlotu - na 4 różnych trasach zapoznali się nie tylko z urokami krajobrazu ziemi

legnickiej, szczególnie pięknej w jesiennej, złociejącej już szacie, ale także z wieloma zabytkowymi obiektami, osobliwościami geologicznymi, wygasłymi wulkanami, rezerwatami przyrody. Zwiedzano Legnicę, Głogów, Złotoryję, Bolków, Wojcieszów, Wilkową Górę, Wąwóz Myśliborski i wiele innych ciekawych miejsc. Niektórzy mieli możność poszukiwania półszlachetnych kamieni, z których słynie Dolny Śląsk. Niewątpliwą atrakcją było zwiedzanie kopalni miedzi, dostępne wprawdzie tylko tym najzdrowszym, ale połączone ze zjazdem na głębokość 1200 m. i ciekawą wędrówką podziemnymi korytarzami. Znaczna część uczestników Zlotu zapoznała się ze skomplikowaną, interesującą produkcją miedzi w Hucie w Legnicy. Tu goście zostali serdecznie przyjęci przez miejscowe Koło Przewodników i Klub Turystyki Pieszej "Sznurówa" przy Zakładowym Oddziale PTTK

Poznawanie cennych walorów krajoznawczych ziemi legnickiej, zostało wieczorem pogłębione poprzez przegląd przeźroczy, wykonanych w różnych porach roku, a zaprezentowanych przez niestrudzonego Kierownika Zlotu kol.Antkowiaka. Z pewnym rozbawieniem, ale i wzruszeniem przyjęto archiwalne przeźrocza, pokazujące jak to "drzewiej" na Zlotach bywało i jacy to byliśmy "piękni i młodzi".

Organizatorów wszystkich dotychczasowych Zlotów wskazywała wielka mapa Polski, umieszczona przez kierownictwo Zlotu w sali obrad. Warto dziś przypomnieć, że pierwszy Zlot Przodowników TP odbył się w Jeziorach, dziesiąty w Kazimierzu, dwudziesty w Ustce. W pamiętnym 1980 roku spotkaliśmy się w Zamościu, a w najtrudniejszym 1981 r. gościł nas Piotrków Trybunalski. Ćwierćwiecze uczczono w Sierakowie k/Poznania, wreszcie gospodarzem trzydziestego Zlotu było Opole. Geografia Zlotów jest bardzo ciekawa, niestety na mapie są "białe plamy". Województwa tak ciekawych regionów jak Podlasie, Białostocczyzna, Suwalszczyzna czy Kurpie - nie były dotychczas organizatorami ogólnopolskich spotkań PTP.

W późnych godzinach wieczornych 18 września br. odbyło się jeszcze robocze spotkanie przedstawicieli poszczególnych środowisk regionalnych z członkami Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK, poświęcone bieżącym sprawom organizacyjnym i szkoleniowym.

Uroczyste rozpoczęcie obrad plenarnych Zlotu w dniu 19 września 1992 r. poprzedzone zostało zwiedzeniem najciekawszych zabytków uroczego Jawora i wspólną "rodzinną" fotografią przed ratuszem, jedną z najcenniejszych budowli miasta, które niegdyś było stolicą księstwa świdnicko-jaworskiego.

Następnie uczestnicy Zlotu zgromadzili się w sali miejscowego TKKF, by zgodnie z tradycją - trzykrotnym uderzeniem rzeźbionej laski - ogłosić, że XXXV-ty Jubileuszowy Zlot Przodowników Turystyki Pieszej w Jaworze został otwarty. Powitano oficjalnych gości, przedstawicieli miejscowych władz i zaprzyjaźnionych towarzystw społecznych. Z prawdziwym zadowoleniem uczestnicy Zlotu przywitali swego "resortowego" Wiceprezesa Zarządu Głównego PTTK kol.Adama Chyżewskiego i kol.Halinę Mankiewicz, Sekretarza ZG.

Chwilą milczenia uczczono pamięć zmarłych w ciągu ostatniego roku naszych Kolegów-Przodowników. Niestety wielu z nich wędruje już po odległych, niebieskich szlakach.

Szczególnie uroczystym momentem na każdym Zlocie jest wręczenie odznak Honorowych Przodowników TP. Przewodniczący Komisji TP ZG PTTK kol.Wiesław Karger wręczył te odznaki 22 osobom, najbardziej zasłużonym, długoletnim Przodownikom TP.

Część programową plenarnych obrad Zlotu zainaugurowało odegranie hejnału Jawora i wystąpienie Józefa Ziętka, miejscowego poety, opiewającego piękno miasta i jego malowniczych okolic.

Zgodnie ze zwyczajem zaprezentowano zebranym historię i działalność środowiska PTTK w Jaworze. Na szczególne podkreślenie zasługuje wielkie zaangażowanie członków Oddziału w turystyczne zagospodarowanie swej ziemi, rozwój turystyki rodzinnej, współpraca z władzami, zwłaszcza w zakresie ochrony środowiska i popularyzacji czynnego krajoznawstwa, akcja wydawnicza, współdziałanie z Towarzystwem Miłośników Jawora.

O tych kierunkach pracy mówił nie tylko Kierownik Zlotu i Prezes Oddziału PTTK, ale z uznaniem i życzliwością odniósł się do nich przedstawiciel Wojewody Legnickiego p.Lech Dłubała, który omówił problem zagospodarowania Pogórza Kaczawskiego oraz udziału w tym przedsięwzięciu jaworskiego Oddziału PTTK. Z zainteresowaniem wysłuchali zebrani referatu p.Juliana Zasławskiego o historii księstwa Jaworskiego i prelekcji p.Franciszka Zięby, członka Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi, poświęconej skarbom Sudetów - minerałom i skamieniałościom. Bogata kolekcja minerałów, zgromadzona przez p.Zięby była eksponowana w Bursie Międzyszkolnej, gdzie byli zakwaterowani wszyscy uczestnicy Zlotu. Mieliśmy więc możność podziwiania i uzyskania szczegółowych objaśnień o tych niezwykle pięknych i ciekawych minerałach.

Szczególnym, ogromnie sympatycznym akcentem plenarnego spotkania, były występy młodych adeptów tańca towarzyskiego - od przedszkolaków po 18-latków. W tej pełnej wdzięku i elegancji dyscyplinie jaworscy tancerze z klubu "Roman" konkurują skutecznie z krajową czołówką.

Zgodnie z wieloletnią tradycją Zlotów PTP, kolejnym punktem programu były obrady w zespołach problemowych. Zadaniem tych spotkań jest podsumowanie działalności w minionym okresie, przedyskutowanie i opracowanie wniosków do realizacji w następnym roku. Szczególnie istotne dla dalszej działalności były obrady zespołu organizacyjnego, który rozważał problematykę Walnego Zjazdu Towarzystwa i kampanię wyborczą, a także sposób wyboru przyszłej Komisji TP ZG PTTK. W obradach brało udział 40 osób.

Zespół historyczny gościł w szacownych murach jaworskiego ratusza, w pięknej, ozdobionej wspaniałymi witrażami, sali rajców miejskich. Powaga i szczególny urok tej sali sprzyjały rozważaniom o treściach historycznych, wytrwale wprowadzanych do imprez pieszych od wielu już lat. Wymowną ilustracją patriotycznych treści naszych przedsięwzięć była gawęda kol.Anny Andrusikiewicz, poświęcona Józefowi Wybickiemu i naszemu hymnowi narodowemu, uzupełniona pokazem przeźroczy o miejscach związanych z twórcą Mazurka Dąbrowskiego. Zwiedzanie tych miejsc jest regulaminowym wymogiem zdobywania nowej, okolicznościowej odznaki PTTK "Szlakami Mazurka Dąbrowskiego", którą zdobywać można w latach 1992-1997.
48 osób zastanawiało się w czasie obrad tego zespołu nad sposobami propagowania zdobywania naszych odznak historycznych, a także nad tematyką rocznicową 1993 r. Szczególnie podkreślono 75-ą rocznicę odzyskania niepodległości, powrotu Pomorza do Macierzy i Powstania Wielkopolskiego. Postanowiono rozpocząć przygotowania do obchodów 200-ej rocznicy Insurekcji Kościuszkowskiej, przypadającej na 1994 rok.

Ustalono także gospodarzy przyszłorocznych imprez centralnych. Ogólnopolski Wysokokwalifikowany Rajd Pieszy organizują Katowice, natomiast przygotowaniem Zlotu Przodowników zajmie się Oddział PTTK w Chełmnie n/Wisłą.

W stylowych wnętrzach Muzeum Regionalnego obradował Zespół d/s szlaków turystycznych. 27 Przodowników TP omawiało sprawy uruchamiania szlaków międzynarodowych, postulowało organizację szkoleniowej narady znakarzy i dyskutowało nad zasadami znakowania szlaków nizinnych.

Pracowity dzień Zlotu zakończył się uroczystą Mszą Św., odprawianą na polanie, wśród starych, wyniosłych drzew, w pobliżu Jaworskiego Zalewu. Mszę Św. odprawił i piękną homilię wygłosił ks.Władysław Smoter, Przodownik Turystyki Pieszej. Potem wspólnie z harcerzami jaworskimi śpiewaliśmy przy wesoło płonącym ognisku. Miejscowa policja uraczyła nas barwną feerią ogni sztucznych, a wieczór zakończył przemarsz z pochodniami przez całe miasto.

W niedzielę 20 września odbyły się obrady plenarne, w czasie których przewodniczący Zespołów problemowych przedstawili wnioski końcowe, uchwalone następnie przez uczestników Zlotu. Wreszcie nastąpiło podsumowanie Zlotu, podziękowanie organizatorom i zamknięcie obrad. Szczególnie podkreślono sprawną organizację, sympatyczną atmosferę i doskonałą informację o przebiegu ogólnopolskiego spotkania piechurów. Codziennie wieczorem można bowiem było oglądać sprawozdanie na filmie video, a miejscowa prasa umieściła odpowiednie komunikaty.

Organizatorzy Jubileuszowego Zlotu tj. Międzyoddziałowa Komisja Turystyki Pieszej "Zagłębia Miedziowego" z siedzibą w Jaworze, Zarząd Oddziału PTTK w Jaworze, Oddział PTTK przy Hucie Miedzi Głogów-Żukowice, Oddział PTTK przy Hucie Miedzi w Legnicy i Komitet Organizacyjny obchodów 750-lecia Jawora zasługują na słowa uznania i serdecznego podziękowania za swój trud i gościnne przyjęcie piechurów z całej Polski.

Anna Andrusikiewicz

NA XXXV ZLOCIE PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ W JAWORZE ZOSTAŁY PODJĘTE NASTĘPUJĄCE UCHWAŁY KIEROWANE DO ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK ORAZ OGNIW I DZIAŁACZY TERENOWYCH:

I. Do Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK:
1. Wystąpić do Zespołu Programowego XIII-go Walnego Zjazdu PTTK o utrzymanie zapisu w Statucie o działalności Komisji Turystyki Pieszej.
2. Wystąpić do ZG PTTK o zapewnienie 1 mandatu na Zjazd przedstawicielowi Komisji Turystyki Pieszej ZG.
3. Zorganizować Krajową Naradę Aktywu Turystyki Pieszej, w której udział wezmą delegaci po 1 z każdej komisji oddziałowej na koszt tejże komisji lub samych osób delegowanych, wybranych na naradach aktywu pieszego.
4. Wyboru Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK dokonać w sposób tajny wybierając pełny skład komisji, która ze swego grona wybierze przewodniczącego i prezydium.
5. Wystąpić do ZG PTTK o przekazanie przez Zarząd Główny do Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Kuratoriów Oświaty i Wychowania wiadomości o aktualnie organizowanych imprezach i funkcjonujących odznakach okolicznościowych: "Szlakami Mazurka Dąbrowskiego" i "Szlakami Armii Krajowej" oraz innych mających patriotyczne znaczenie, przeprowadzanych przez środowisko PTTK-owskie.
6. Zainicjować w 1993 r. i rozpocząć przygotowania do organizacji ogólnopolskich i regionalnych imprez z okazji:
   a. 200-lecia POWSTANIA KOŚCIUSZKOWSKIEGO;
   b. 75-lecia ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI;
   c. 75-lecia POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO;
   d. 75-lecia POWROTU POMORZA DO POLSKI;
   e. 450-ej rocznicy śmierci MIKOŁAJA KOPERNIKA

   oraz w miarę możliwości nadania im cech akcji ogólnopolskiej.
7. Zorganizować Ogólnopolską Naradę Instruktażową Znakarzy celem właściwego interpretowania Instrukcji Znakarskiej podczas prac w terenie.
8. Zorganizować imprezę znakarską celem pomocy w wytyczaniu MIĘDZYNARODOWEGO SZLAKU E-11.
9. Zobligować Podkomisję Turystyki Pieszej ZG PTTK d/s Szlaków do obligatoryjnego wyrywkowego odbioru prac znakarskich i egzekwowania Instrukcji Znakarskiej.
10. Żądać przy przekazywaniu środków finansowych na wydawnictwa turystyczne przeznaczenia ich w aktualne drogowskazy i tablice informacyjne.

II. Do ogniw terenowych Komisji Turystyki Pieszej oraz Przodowników Turystyki Pieszej:
1. Uczestnicy XXXV Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej zwracają się do wszystkich Komisji Turystyki Pieszej i Kolegów Przodowników o propagowanie imprez o tematyce historycznej.
2. Uczestnicy Zlotu zwracają się do wszystkich Komisji Turystyki Pieszej i działaczy turystyki pieszej z apelem o organizację rajdów, wycieczek i innych imprez upamiętniających rocznice historyczne wymienione w I rozdz.p.6 niniejszego dokumentu.

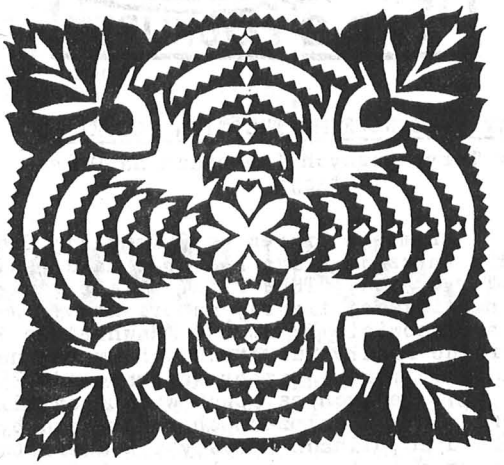

U NAS W PIONKACH

U NAS W LIPSKU -

Pragniemy, abyście wiedzieli, że działająca w Lipsku n/Wisłą nasza Filia, była organizatorem bardzo wzruszającej imprezy mikołajkowej dla wychowanków Państwowego Domu Dziecka w Solcu n/Wisłą.

Przy szerokim zainteresowaniu miejscowego społeczeństwa, młodzieży zrzeszonej w SKKT PTTK, a także zakładów pracy i instytucji oraz prywatnych właścicieli sklepów, zebrano na upominki dla 72 wychowanków ponad 4,5 mil.złotych. Wartość przekazanych darów jak np.buty sportowe, zabawki oraz bezpłatny przydział autobusu przez Zakład Zespołów Samochodowych w Lipsku w celu przewiezienia uczestników i darów to następne 2 mil.złotych.

Przy wesołej zabawie, występach artystycznych i konkursach minęły trzy godziny spotkania z wychowankami i wychowawcami w Solcu.

Plonem spotkania jest deklaracja naszego Zarządu oraz Dyrekcji Państwowego Domu Dziecka w Solcu, zorganizowania SKKT PTTK pod szczególnym patronatem Oddziału PTTK w Pionkach.

------...------

Informujemy także, że w dniu 9 stycznia 1993 r.odbyło się spotkanie przy opłatku działaczy PTTK z Pionek, Lipska i innych miejscowości, gdzie są koła i kluby PTTK.

To integrujące nasze środowisko spotkanie,to kontynuacja pewnej tradycji z końca lat pięćdziesiątych. W tamtym właśnie okresie miały miejsce po raz pierwszy.

Były kolędy, wspomnienia, plany i wspaniała atmosfera.

● ● ● ●

XV DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA POLSKI'92

w Turystycznych Imprezach na Orientację.

Komisja Imprez na Orientację Oddziału PTTK Warszawa Praga Płd.oraz Harcerski Klub Turystyczny "TREP"PTTK, byli organizatorami największej imprezy na orientację w Polsce, a mianowicie XV DMP'92 /dawniej do 1990r. -Centralne Finały Turystycznych Imprez na Orientację/. Imprezę przeprowadzono w dn.25-27. 09.92 r. w leśnych ostępach w okolicy Pilawy. Impreza w swych założeniach rozgrywana była w kilku dyscyplinach turystyki kwalifikowanej. Tym razem były to trasy piesze w kategorii seniorów /TS/ i juniorów /TJ/ oraz rowerowe i kajakowe. Aby podjąć się organizacji tak dużej i rozbudowanej imprezy kol.Andrzej Krochmal, który został kierownikiem imprezy pozyskał do organizacji najlepszych "orientalistów" w środowisku warszawskim. Sędzią Głównym oraz budowniczym tras pieszych został kol. Wiktor Marczak, v-ce przewodniczący KInO ZG PTTK. Budowniczym tras rowerowych został kol. Andrzej Przychodzeń z dużym doświadczeniem z rajdów samochodowych oraz Andrzej Kędziorek, który wybudował trasy kajakowe.Na imprezie prowadzona była klasyfikacja drużynowa /po 2 osoby w drużynie/ oraz zespołowa, w której klasyfikowano jednostki organizacyjne o największym zasięgu terytorialnym w granicach województwa. Do punktacji zespołowej włączone były najlepsze wyniki z drużyn w kat.TS i TJ oraz najlepszy wynik 1 drużyny z trasy rowerowej i kajakowej na każdym etapie. Obliczaniem wyników po każdym etapie przy pomocy komputera podjął się Andrzej Przychodzeń. Warto wspomnieć, iż trasy piesze były również 6-tą edycją PUCHARU POLSKI 92 w MnO prowadzoną przez KInO ZG PTTK. Baza imprezy mieściła się w Szkole Podstawowej w Pilawie. Wstępne informacje rozesłane były już w czerwcu, by po zgłoszeniu się otrzymać informacje szczegółowe rozsyłane na początku września.

Na starcie stanęły 43 drużyny w kat. TS /80 uczestników/, 47 drużyn w kat.TJ/92 uczestników/ oraz niestety mniejsza ilość, bo tylko 8 drużyn w kat.rowerowej i tyle samo drużyn w kat.kajakowej. Razem wystartowało 201 uczestników na 4 etapach pieszych, 3 rowerowych i 2 kajakowych.

Wszyscy uczestnicy przed startem otrzymali szczegółowy informator z programem imprezy, zasadami punktacji, mapą w skali 1:50 000 z zaznaczonymi miejscami startu i mety, oraz krótką informacją krajoznawczą o Pilawie i jej okolicy. Oprócz informatora, każdy z uczestników otrzymał pamiątkową plakietkę, widokówkę Pilawy /pierwszą w historii Pilawy/ oraz opracowanie chwytów gitarowych ufundowanych przez burmistrza Pilawy. Sponsorem imprezy było Wydawnictwo "Prószyński i S-ka", które ufundowało wszystkim uczestnikom oraz uczniom pięciu szkół w gminie swoje czasopisma i książki. Wieczorem,kiedy zapadły zupełne ciemności nastąpiło uroczyste otwarcie imprezy w obecności władz miasta i gmin Pil[illegible]

Pierwszy etap w kat.TS i TJ to tzw. "SIATKÓWKA" utworzona z niektórych, liniowych fragmentów mapy oraz wycinków pełnej mapy.

Równolegle wystartowali uczestnicy pierwszego nocnego etapu rowerowego o nazwie "SZKICÓWKA" długości 12,2 km. Było to sześć szkiców drogi z zaznaczonymi miejscami potencjalnego położenia punktów kontrolnych, które należało rozpoznać na umieszczonych obok fragmentach mapy.

Drugi dzień imprezy rozpoczął się wczesnym śniadaniem, gdyż start etapów pieszych oddalony był o 6 km.,w okolicy Łucznicy, dokąd dojeżdżano autobusem oddanym do dyspozycji organizatorów przez burmistrza Pilawy.

Drugi etap dla kat.TS i TJ to tzw. "SZWAJCARKA Z PIERŚCIENIEM" o dł.5 km.rozgrywana w wydmowym lesie w ok.Łucznicy.Piękna, słoneczna pogoda sprzyjała uczestnikom, którzy w dobrych humorach dotarli na metę. Tutaj tylko krótka przerwa na zjedzenie jagodzianki i wypicie kubka ciepłej herbaty, a następnie start do trzeciego etapu pn. "WSTĄŻKA". Mapa przypominała pozaginany pasek mapy z treścią widzianą raz prawostronnie, drugi raz lewostronnie /tzw.lustrzane odbicie/.Meta usytuowana była na obrzeżach Pilawy.

W czasie,kiedy piechurzy wsiadali do autokaru, kolarze wsiadali na rowery,by wystartować w drugim etapie pn."SKOK W BOK". Był to szkic trasy Pilawa-Łucznica oraz nieuszeregowane dodatkowe opisy wg.itinerera. Były to niewielkie pętelki w bok od głównej drogi. Wracało się na metę w tym samym miejscu co piechurzy. Kolejnym etapem była "STRZAŁKÓWKA" składająca się z kolejnych skrzyżowań, na których za pomocą strzałki pokazano, gdzie należy skręcić.

Równolegle z trasami pieszymi i rowerowymi wyjechali autokarem uczestnicy 2 tras kajakowych. Start usytuowany był w Białobrzegach nad Zalewem Zegrzyńskim, gdzie na uczestników oczekiwały już kajaki. Pierwszy etap pn."LINIA BRZEGOWA" polegał na odszukaniu punktów kontrolnych mając do dyspozycji tylko mało urozmaiconą linię brzegową Zalewu i ujście rzeki Rządzy,gdzie znajdowała się meta. Punkty umieszczone były nad wodą z bezpośrednim dostępem,ale również w przepustach pod drogą, a to wymagało wyjścia z kajaka. Po krótkiej przerwie następował start do drugiego etapu pn."BIAŁOBRZEGI". Oprócz linii brzegowej podana była również pozostała treść mapy. Trasa przebiegała początkowo nurtem rzeki, później do zalewu, na wyspę Euzebia,a następnie do Zegrzynka i wzdłuż zachodniego brzegu, by następnie powrócić do Białobrzegów, gdzie była meta. Tutaj czekał autobus,który przewiózł uczetników do bazy w Pilawie.

W szkole na wszystkich uczestników imprezy oczekiwał obiad oraz trochę wolnego czasu, wykorzystanego przez kolejne spotkanie Aktywu Imprez na Orientację, w którym uczestniczyło 40 przedstawicieli kół i klubów InO,przodownicy i organizatorzy InO. Na spotkaniu tym przedstawiono aktualny stan imprez na orientację w Polsce. Zabrała głos również kol.Anna Kulińska - kierowniczka Zespołu Programowego Biura ZG PTTK, która przedstawiła aktualną sytuację w Towarzystwie przed XIII Walnym Zjazdem PTTK. Przedstawiono warunki uczestnictwa w jesiennym kursie Przodowników Ino, oraz w ogólnej dyskusji omówiono wstępnie kalendarz imprez w 1993 roku. Po spotkaniu obradowała także KInO ZG PTTK.

Wieczorem wszyscy wzięli udział w czwartym nocnym etapie pieszym pn."3-4-5-6". Mapa składała się z czterech wielokątów, w których znajdowały się wycinki map jak w grze szwajcarskiej. Trasa przebiegała po terenie częściowo zabudowanym, otwartym /łąki/ oraz leśnym i przyniosła wiele ciekawych rozstrzygnięć końcowych.

Na mecie działał Główny Referat Weryfikacyjny Odznaki Imprez na Orientację, gdzie można było zweryfikować wszystkie stopnie odznaki. Na bieżąco po każdym etapie ukazywały się wyniki na podstawie których druży-

ny mogły śledzić swoje postępy. Obok wywieszone były mapy wzorcowe z pełną treścią i wszystkimi punktami kontrolnymi na trasie. Łącznie rozstawiono około 250 punktów kontrolnych na 9 etapach.

Następnego dnia rano/niedziela/ Sędzia Główny w obecności zaproszonych gości i organizatorów ogłosił wyniki. Najlepsi w klasyfikacji drużynowej w każdej kategorii otrzymali medale, okolicznościowe dyplomy oraz nagrody rzeczowe ufundowane przez Wydawnictwo "Prószyński i S-ka". HKT "TREP"PTTK w oddzielnej punktacji 4 etapu /PODKUREK'93/wręczył swój Puchar Przechodni w kat.TS, oraz okolicznościowe dyplomy i nagrody rzeczowe. Na zakończenie imprezy zabrał głos p.Niemiec v-ce burmistrz Pilawy, który wręczył reprezentacji Torunia Puchar Burmistrza Pilawy w klasyfikacji zespołowej.

Andrzej Krochmal

WYNIKI

Kat. TS.

1.Grudziądz	Müller Tomasz, Kowalski Tomasz.	3870,5 pkt.
2.Grudziądz	Szajerka Ireneusz, Tyszkiewicz Grzegorz.	3808,3 pkt.
3.Pszczyna	Skoczyński Adam, Wojtyła Ryszard.	3770,1 pkt.

Kat. TJ.

1.Gdańsk	Kalsztei Karol, Oskarbski Grzegorz.	3798,1 pkt.
2.Częstochowa	Hercog Piotr, Krakowski Arkadiusz.	3733,4 pkt.
3.Częstochowa	Piłat Jacek, Wróbel Marcin.	3557,3 pkt.

Kat. TR./rowerowa/

1.Toruń	Kaczmarek Janusz, Płonka Jacek.	2990,6 pkt.
2.Międzyrzecz	Woźniak Michał	2662,2 pkt.
3.Bystrzyca-Kłodzko	Zasępa Agata.	2647,9 pkt.

Kat. TK./kajakowa/

1.Opalenica	Opala Paweł, Kaczmarek Paweł.	2000,0 pkt.
2.Koszalin	Fąferek Zygfryd, Ignatowicz Wiktor.	1986,7 pkt.
3.Bystrzyca-Kłodzko	Fulara Aleksander, Krzyżański Piotr.	1872,3 pkt.

Klasyfikacja zespołowa

1.Toruń	19183,6
2.Koszalin	18354,9
3.Grudziądz	18312,2
4.Częstochowa	17057,5
5.Bystrzyca-Kłodzko	16962,5
6.Warszawa	15800,3

KOMUNIKAT

KInO ZG PTTK

W związku z planowanym Zlotem Aktywu Imprez na Orientację w dn.17.04.1993 r. w Grudziądzu podczas II Mistrzostw Polskich w Nocnych Marszach na Orientację KInO ZG PTTK informuje,iż prawo reprezentowania w liczbie 1 delegata będą miały tylko te kluby i komisje,które w swym programie mają działalność w zakresie InO i do 15 lutego 1993 roku zarejestrują się w KInO ZG PTTK. Prosimy o pełną nazwę koła,klubu, adres do korespondencji oraz adres prezesa klubu z imieniem i nazwiskiem.

Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze - Oddział Akademicki w Krakowie
31-026 Kraków, ul. Radziwiłłowska 21/4, tel. 21-64-60 (d.adres: ul.Westerplatte 5)

OŚRODEK EDUKACJI EKOLOGICZNEJ - REGIONALNA PRACOWNIA KRAJOZNAWCZA

Placówka programowa PTTK pod opieką Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie

ZAMOJSKIE WIELOBRANŻOWE
ZAKŁADY PTTK W ZAMOŚCIU
ul.Szczebrzeska 21
22-400 ZAMOŚĆ
Tel. 56-79

Produkują i oferują do sprzedaży:
- namioty, śpiwory, sprzęt do namiotów,
kołdry, huśtawki, skakanki, stragany handlowe,
spodenki sportowe, flagi PTTK, flagi narodowe,
artykuły wyposażenia hoteli /pościel, poduszki, narzuty/.

Realizując indywidualne zamówienia członków Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego przesyłamy towary, według cen zbytu, za zaliczeniem pocztowym.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

SYSTEM TRANSGRANICZNYCH OBSZRÓW CHRONIONYCH O WIODĄCEJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ W REJONIE WSCHODNIEJ GRANICY POLSKI

INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA I INSTYTUT TURYSTYKI opracowały koncepcję rozwoju turystyki na obszarach cennych przyrodniczo, które graniczą z Okręgiem Kaliningradzkim, Litwą, Białorusią, Ukrainą oraz południowo-wschodnią Słowacją. 18 stycznia zorganizowane zostało seminarium, na którym przedstawiono opracowanie. Pracami zainteresowany jest Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki i Ministerstwo Ochrony Środowiska. Oddziały Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego zainteresowane ruchem turystycznym na tych terenach mają dużą szansę włączenia się w:

- prace przygotowujące szczegółowe propozycje i rozwiązania służące turystyce przyrodniczej i kwalifikowanej;
- propagowanie ruchu turystycznego po obu stronach granicy;
- planowanie zagospodarowania właściwego dla tych terenów.

Dla działaczy naszego Towarzystwa z oddziałów leżących przy wschodniej granicy państwa stwarza się niepowtarzalna okazja uczestniczenia w planowaniu i zagospodarowaniu turystycznym cennych przyrodniczo obszarów, które dotychczas rozdzielała granica. Jako Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zostaliśmy zaproszeni zarówno do dyskusji jak i do współpracy.

Ponieważ pracami z ramienia instytutów kierują działacze naszego Towarzystwa istnieje możliwość otrzymania zarysu koncepcji a po przeanalizowaniu potrzeb i możliwości w Towarzystwie, zorganizowanie spotkania przedstawicieli zainteresowanych oddziałów z autorami opracowania oraz przedstawicielami resortów.

ODDZIAŁY ZAINTERESOWANE ROZWOJEM TURYSTYKI na omawianych terenach proszone są o skontaktowanie się z Zespołem Programowym Biura ZG PTTK.

Obok publikujemy proponowane transgraniczne obszary chronione w rejonie wschodniej granicy Polski.

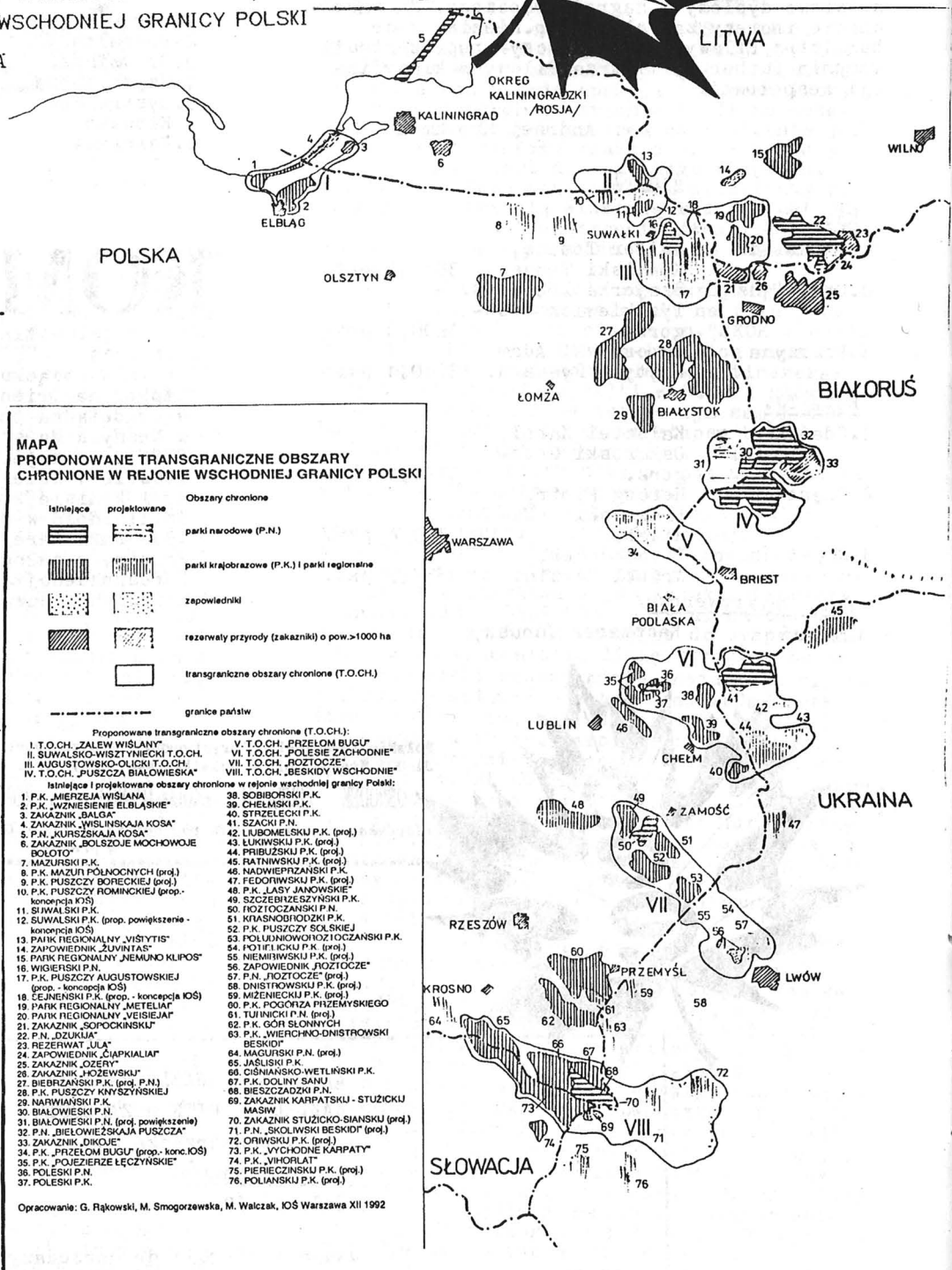

MAPA
PROPONOWANE TRANSGRANICZNE OBSZARY CHRONIONE W REJONIE WSCHODNIEJ GRANICY POLSKI

Obszary chronione

istniejące	projektowane	
		parki narodowe (P.N.)
		parki krajobrazowe (P.K.) i parki regionalne
		zapowiedniki
		rezerwaty przyrody (zakazniki) o pow.>1000 ha
		transgraniczne obszary chronione (T.O.CH.)
		granice państw

Proponowane transgraniczne obszary chronione (T.O.CH.):

I. T.O.CH. „ZALEW WIŚLANY"
II. SUWALSKO-WISZTYNIECKI T.O.CH.
III. AUGUSTOWSKO-OLICKI T.O.CH.
IV. T.O.CH. „PUSZCZA BIAŁOWIESKA"
V. T.O.CH. „PRZEŁOM BUGU"
VI. T.O.CH. „POLESIE ZACHODNIE"
VII. T.O.CH. „ROZTOCZE"
VIII. T.O.CH. „BESKIDY WSCHODNIE"

Istniejące i projektowane obszary chronione w rejonie wschodniej granicy Polski:

1. P.K. „MIERZEJA WIŚLANA
2. P.K. „WZNIESIENIE ELBLĄSKIE"
3. ZAKAZNIK „BAŁGA"
4. ZAKAZNIK „WIŚLIŃSKAJA KOSA"
5. P.N. „KURSZSKAJA KOSA"
6. ZAKAZNIK „BOLSZOJE MOCHOWOJE BOŁOTO"
7. MAZURSKI P.K.
8. P.K. MAZURI PÓŁNOCNYCH (proj.)
9. P.K. PUSZCZY BOREckiej (proj.)
10. P.K. PUSZCZY ROMINCKIEJ (prop.- koncepcja IOŚ)
11. SUWALSKI P.K.
12. SUWALSKI P.K. (prop. powiększenie - koncepcja IOŚ)
13. PARK REGIONALNY „VIŠTYTIS"
14. ZAPOWIEDNIK „ŽUVINTAS"
15. PARK REGIONALNY „NEMUNO KLIPOS"
16. WIGIERSKI P.N.
17. P.K. PUSZCZY AUGUSTOWSKIEJ (prop. - koncepcja IOŚ)
18. ČEJNENSKI P.K. (prop. - koncepcja IOŚ)
19. PARK REGIONALNY „METELIAI"
20. PARK REGIONALNY „VEISIEJAI"
21. ZAKAZNIK „SOPOCKINSKU"
22. P.N. „DZUKIJA"
23. REZERWAT „ULA"
24. ZAPOWIEDNIK „ČIAPKIALIAI"
25. ZAKAZNIK „OZERY"
26. ZAKAZNIK „HOŻEWSKU"
27. BIEBRZAŃSKI P.K. (proj. P.N.)
28. P.K. PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ
29. NARWIAŃSKI P.K.
30. BIAŁOWIESKI P.N.
31. BIAŁOWIESKI P.N. (proj. powiększenie)
32. P.N. „BIELOWIEŽSKAJA PUSZCZA"
33. ZAKAZNIK „DIKOJE"
34. P.K. „PRZEŁOM BUGU" (prop.- konc.IOŚ)
35. P.K. „POJEZIERZE ŁĘCZYŃSKIE"
36. POLESKI P.N.
37. POLESKI P.K.
38. SOBIBÓRSKI P.K.
39. CHEŁMSKI P.K.
40. STRZELECKI P.K.
41. SZACKI P.N.
42. LUBOMELSKU P.K. (proj.)
43. ŁUKIWSKU P.K. (proj.)
44. PRIBUŻSKU P.K. (proj.)
45. RATNIWSKU P.K. (proj.)
46. NADWIEPRZAŃSKI P.K.
47. FEDOTIWSKU P.K. (proj.)
48. P.K. „LASY JANOWSKIE"
49. SZCZEBRZESZYŃSKI P.K.
50. ROZTOCZAŃSKI P.N.
51. KRASNOBRODZKI P.K.
52. P.K. PUSZCZY SOLSKIEJ
53. POŁUDNIOWOROZTOCZAŃSKI P.K.
54. POTIELICKU P.K. (proj.)
55. NIEMIRIWSKU P.K. (proj.)
56. ZAPOWIEDNIK „ROZTOCZE"
57. P.N. „ROZTOCZE" (proj.)
58. DNISTROWSKU P.K. (proj.)
59. MIŻENIECKU P.K. (proj.)
60. P.K. POGÓRZA PRZEMYSKIEGO
61. TUŁNICKI P.N. (proj.)
62. P.K. GÓR SŁONNYCH
63. P.K. „WIERCHNO-DNISTROWSKI BESKID"
64. MAGURSKI P.N. (proj.)
65. JAŚLISKI P.K.
66. CIŚNIAŃSKO-WETLIŃSKI P.K.
67. P.K. DOLINY SANU
68. BIESZCZADZKI P.N.
69. ZAKAZNIK KARPATSKU - STUŻICKU MASIW
70. ZAKAZNIK STUŻICKO-SIANSKU (proj.)
71. P.N. „SKOLIWSKI BESKID" (proj.)
72. ORIWSKU P.K. (proj.)
73. P.K. „WYCHODNE KARPATY"
74. P.K. „VIHORLAT"
75. PIERIECZINSKU P.K. (proj.)
76. POLIANSKU P.K. (proj.)

Opracowanie: G. Rąkowski, M. Smogorzewska, M. Walczak, IOŚ Warszawa XII 1992

KOMUNIKAT

Informujemy, że

PTTK-OZGT SOPOT
OŚRODEK CAMPINGOWY
"C H A B E R"
ul.Turystyczna 1,tel.661-435
84-360 ŁEBA

udziela od dnia 1.05.1993 r. zniżki pobytowej w wysokości 10% dla członków PTTK posiadających legitymację z opłaconymi składkami.

Każdego roku we wrześniu spotykają się Przodownicy Turystyki Pieszej z całego kraju. W tym roku spotykamy się po raz trzydziesty szósty. Organizacji XXXVI Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej na zlecenie i pod patronatem Komisji Turystyki Piszej podjęli się aktywiści Zarządu Oddziału PTTK im.Ziemi Chełmińskiej.

------- ... ------

NINIEJSZYM MAMY ZASZCZYT POINFORMOWAĆ KOLEŻANKI I KOLEGÓW, ŻE

XXXVI OGÓLNOPOLSKI ZLOT PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ PTTK ODBĘDZIE SIĘ W DNIACH 17 - 19 WRZEŚNIA 1993 r. W CHEŁMNIE, WOJ. TORUŃSKIE

REGULAMINY ZLOTU ZOSTANĄ PRZESŁANE W TERMINIE PÓŹNIEJSZYM

Organizatorzy w programie Zlotu przewidują:
- obrady plenarne,
- wycieczki autokarowe,
- obrady w zespołach,
- zwiedzanie Chełmna,
- zdobycie odznak regionalnych Turysta Chełmna oraz Turysta Chełmży,
- wystawę atrybutów rajdowych OKTP PTTK w Chełmnie,
- giełdę znaczków, plakietek i proporczyków,
- projekcje profesjonalnych filmów krajoznawczych o Chełmnie.

ADRES ORGANIZATORA:

PTTK

Komitet Organizacyjny
XXXVI Zlotu PTP

Skrytka pocztowa 52
86-200 CHEŁMNO
woj. torunskie

lub

Zdzisław Gostomski
os.Kopernika 2 m.60

86-200 CHEŁMNO
tel. 86-11-89 /po godz.13.30/

W Dzienniku Ustaw nr.114 z dnia 12.XII.91 r. poz.492 została opublikowana Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.X.91 r. Zgodnie z art.62 tej Ustawy, obsługę ruchu turystycznego na obszarze parków narodowych przejmują dyrektorzy parków.

Publikowane poniżej Postanowienie Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego jest pierwszym sygnałem o realizacji postanowień Ustawy.

KAMPINOSKI PARK NARODOWY

DN.14.12.1992 r.
L.DZ.DN-01/20/92

POSTANOWIENIE

Na podstawie art.62 ust.1 pkt.1 Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16.10.91 r. /Dz.U.144 poz.492/

postanawiam

z dniem 15 grudnia 1992 r. przejąć obsługę ruchu turystycznego na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego.

W terminie do 31 stycznia 1993 r. urzędy i organizacje obsługujące dotychczas turystykę w Parku proszę o ewentualne przekazanie dokumentacji w tej sprawie.

DYREKTOR
/-/mgr inż.Jerzy Misiak

KOMUNIKAT

Na prośbę Oddziału Wojskowego PTTK im.gen.Józefa Bema w Krakowie podajemy nowe brzmienie p-tów 5-7 Regulaminu Indywidualnego Rajdu Pieszego i Odznaki Pieszej "Szlakami Polski Walczącej", który w całości zamieściliśmy w "Informacjach ZG PTTK - Grudzień 1992:

p-kt.5. Odznakę Piesza "Szlakami Polski Walczącej" weryfikuje w zasadzie współorganizator Rajdu tj. Oddział Wojskowy PTTK im.gen.J.Bema w Krakowie, ul.Zyblikiewicza 1, 30-901 Kraków jednak będą przez niego honorowane również weryfikacje dokonane przez inne ogniwa Turystyki Pieszej w całym kraju, uprawnione do weryfikacji T.P.

p-kt.6. Po osiągnięciu normy na dany stopień Odznaki - dzienniczek wycieczkowy należy przesłać do weryfikacji na adres jak w p-cie 5.
Jeśli Odznakę zweryfikowały inne ogniwa PTTK, przesyłają one na tenże adres imienne wykazy zdobywców Odznaki.

p-kt.7. Orientacyjne koszty: Odznaka 6.000 zł. za sztukę plus koszty przesyłki "za pobraniem" /przesyłka polecona/ w/g kosztów aktualnych Poczty na dany dzień i rok.
Nie przesyłać wcześniej pieniędzy zwłaszcza na nieaktualne konto Komendy Garnizonu Kraków podane w tym regulaminie.
Koszty będą pobrane przez Pocztę i zwrócone Oddziałowi Wojskowemu na jego konto w BPH IV/O Kraków Nr.323415-704692-132 z dopiskiem /Szlakami Polski Walczącej/.

KOMUNIKAT

• • •

ZNAKOWANIE SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH

Przypominamy, że w roku 1993 obowiązują takie same zasady znakowania szlaków turystycznych jak w roku 1992. Oddziały, które będą korzystały ze środków przekazywanych za pośrednictwem ZG PTTK są zobowiązane złożyć plany znakowania szlaków odpowiednio do Komisji Turystyki Pieszej, Komisji Turystyki Górskiej lub Komisji Turystyki Narciarskiej ZG PTTK. Zarząd Główny PTTK będzie przekazywał zaliczki na znakowanie szlaków na wniosek w/w Komisji, również rozliczenie prac musi być zaakceptowane przez Komisję.

Apelujemy do oddziałów o jak najszybsze dosłanie planów prac na rok 1993, a następnie terminowe rozliczenie.

W Polskim Towarzystwie Turystyczno- Krajoznawczym obowiązują jednolite zasady znakowania opublikowane w "Instrukcji znakowanych szlaków turystycznych" w roku 1989. Ponieważ nie wszędzie działają regionalne komisje, oddziały PTTK proszone są o przekazywanie informacji o szlakach do Komisji ZG PTTK.

Wysokość stawki obowiązującej w roku 1993 określa Zarządzenie Sekretarza Generalnego ZG PTTK przesłane wraz z "Informacjami ZG PTTK" z lutego 1993 r.

• • •

„Szlakiem Jana Pawła II"

KOŁO PTTK „SZAROTKA" przy DOMU MODY „ELEGANCJA" i WRZSiT „OGNIWO" w KATOWICACH

OGŁASZAJĄ

KONKURS NA WIERSZ „O GRONIU JANA PAWŁA II"

ORGANIZATORZY PROSZĄ O PRZESŁANIE PRAC W 2 EGZEMPLARZACH NA ADRES:

Stefan Jakubowski
ul. Garncarska 23
34-120 Andrychów

W TERMINIE DO DNIA 30 KWIETNIA 1993 r. Z DOKŁADNYM ADRESEM

1978 1993

RAJD GÓRSKI

„SZLAKAMI JANA PAWŁA II"

w Beskidzie Małym z metą pod Groniem Jana Pawła II obok schroniska „Leskowiec" k/Andrychowa.

TERMIN RAJDU:
Rajd odbędzie się w dniu 5 czerwca 1993 r. (sobota)

ORGANIZATORAMI RAJDU SĄ:
Koło PTTK „Szarotka" przy Domu Mody „Elegancja" w Katowicach. Wojew. Rada Brzeszenia Sportu i Turystyki „Ogniwo" w K-cach i Domu Mody „Elegancja" w Katowicach.

WARUNKI UCZESTNICTWA:
W Rajdzie uczestniczyć mogą Koła PTTK, „OAZY", Zakłady Pracy, Szkoły oraz indywidualni turyści.
Każdy z uczestników Rajdu idzie dowolnie wybraną przez siebie trasą na własne ryzyko.
Kierownictwo Rajdu nie przyjmuje na siebie żadnej odpowiedzialności za ewentualne wypadki w czasie Rajdu.

Wpisowe wynosi zł. 12.000.—
które należy wpłacić w terminie do dnia 10 maja 1993 r.
na adres: Stefan Jakubowski
ul. Garncarska nr 23
34-120 Andrychów - tel. 527-68

W ramach wpisowego uczestnicy otrzymują:
- *znaczek rajdowy*
- *najliczniejsze trzy drużyny - puchary*
- *puchar Dyrektora Domu Mody „Elegancja" dla najliczniejszej drużyny w „Elegancji"*
- *proporczyk pamiątkowy dla każdej drużyny ponad 20 osób.*

PROGRAM RAJDU:
- *Wręczenie nagród i zakończenie godz. 14.00.*
- *Msza Święta o błogosławieństwo w trudnej pracy Ojca Świętego Jana Pawła II o godz. 12.00.*
- *Konkurs „Wiedza o mieście rodzinnym Jana Pawła II"*
- *— " — „Na wiersz o Groniu Jana Pawła II*
- *— " — „Rysunkowy - Ojciec Święty w oczach dzieci"*
- *— " — „Fotograficzny - „Krzyż Ludziom Gór" na Groniu*

Materiały dotyczące konkursów - a, b - prześlać do 30 kwietnia 1993 r.
- *Wystawa znaczków pocztowych o tematyce turystycznej i religijnej w Domu Katechetycznym w Andrychowie.*
- *Na mecie Rajdu czynny będzie Punkt Weryfikacyjny - Krajoznawczej Odznaki Jana Pawła II i Górskiej Odznaki Turystycznej.*

Uwaga! Potwierdzeń nie wysyłamy
- Świadczenia wydamy za dowodem wpłaty.

Życzymy Uczestnikom Rajdu miłych przeżyć na trasach wiodących na Groń Jana Pawła II

Kierownictwo Rajdu

KONTYNUACJE

• • •

PROPOZYCJE

D.c. -

INFORMACJI O PUBLIKACJACH TURYSTYCZNYCH W WERSJACH OBCYCH, KTÒRYMI DYSPONUJE CENTRALNY OŚRODEK INFORMACJI TURYSTYCZNEJ:

/I część została zamieszczona w "Informacjach ZG PTTK" - Październik 1992 r.,s.29; II część - Grudzień 1992 r.,s.28/

PLAKATY

1. Dudek.
   wersja: ang.,franc.,niem.
2. Domki letniskowe.
   wersja: ang.,franc.,niem.,szwed.
3. Folklor.
   wersja: ang.,franc.
4. Jeździectwo.
   wersja: ang.,franc.,niem.,włoska.
5. Jeziora.
   wersja: ang.,franc.,niem.
6. Jesień.
   wersja: ang.
7. Kapela.
   wersja: ang.,franc.,niem.,włoska.
8. Kraków.
   wersja: franc.,niem.
9. Lato.
   wersja:ang.,szwedz.,włoska.
10. Lutczyn - Turysta.
    wersja:ang.,franc.,niem.
11. Lutczyn - Mapa.
    wersja:ang.,franc.,niem.
12. Marzanna.
    wersja:ang.,franc.,niem.
13. Mazury.
    wersja:ang.,franc.,niem.
14. Judaica.
    wersja:ang.
15. Garncarz.
    wersja:ang.,franc.,niem.
16. Muzyka.
    wersja:ang.,franc.,niem.
17. Pomnik Chopina.
    wersja:ang.,franc.,niem.
18. Przyroda.
    wersja:ang.,franc.,niem.
19. Ryba.
    wersja:ang.,franc.,niem.,szwedz.
20. Tatry.
    wersja:ang.,franc.,niem.
21. Wędkarstwo.
    wersja:ang.,franc.,niem.
22. Warszawa.
    wersja:ang.,franc.,niem.
23. Wybrzeże Bałtyku.
    wersja:ang.,franc.,niem.
24. Zima.
    wersja:ang.,franc.,niem.

• • •

PROPOZYCJE

MAGDA CHOWANIEC

JAŚ ZACZYNA ...

Idziemy na narty

evan
WYDAWNICTWO
02-629 WARSZAWA
PILICKA 13
TEL 44 40 12
TEL/FAX 44 79 05
EVAN Warszawa 1992

ŚRODOWISKO
Ogólnopolski biuletyn ekologiczny
Dziennikarska Agencja Wydawnicza
MAX-press
Dział Sprzedaży:
ul. Krolewska 43/99
00-103 WARSZAWA
Prenumerata obejmuje:
a) pierwsze półrocze,
b) cały rok
w związku z tym opłatę w wysokości:
a) 500.000.- (pięcset tysięcy złotych
b) 800.000.- (osiemset tysięcy złotych

PROPOZYCJE ↓

PROPOZYCJE **poznaj swój kraj**

Miesięcznik krajoznawczo-turystyczny od 35-ciu lat na rynku.

Witold Szolginia

TAMTEN LWÓW

Tom I
OBLICZE MIASTA

Wrocław 1992

SUDETY
OFICYNA WYDAWNICZA
Oddziału Wrocławskiego PTTK
Wrocław 1992

UWAGA CZYTELNICY

Wydawca miesięcznika "POZNAJ SWÓJ KRAJ " - Przedsiębiorst
Handlowo-Usługowe " JAKON ", proponuje Wam najtańszą i najskuteczni
szą prenumeratę bezpośrednio u Wydawcy .

CENY :
- miesięcznie ..... 15 000 zł
- kwartalnie ..... 40 000 zł
- rocznie ..... 150 000 zł

Wpłat można dokonać na konto Wydawcy : Przedsiębiorstw
Handlowe " JAKON " ul. Rydygiera 12, 01-793 Warszawa, PKO BP XV O/W
1658-193005-13

PROPOZYCJE

PROPOZYCJE

OFICYNA WYDAWNICZA
"TURPRESS" s.c.
Andrzej Urbański-Zdzisław Preisner
ul.Tłoczka 4 m.13
87-100 T O R U Ń

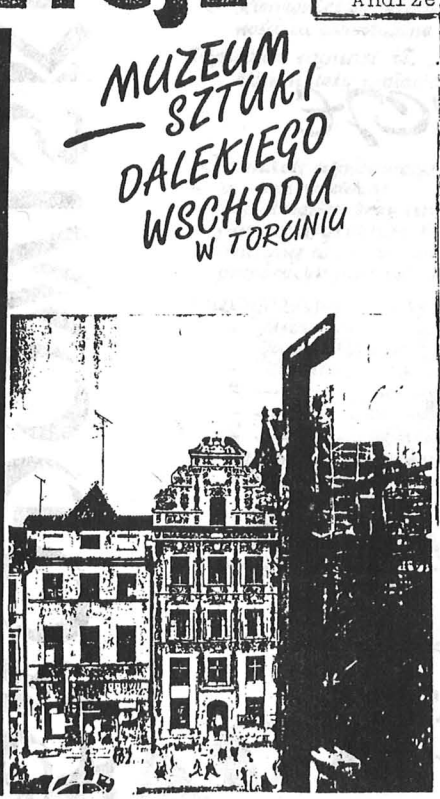

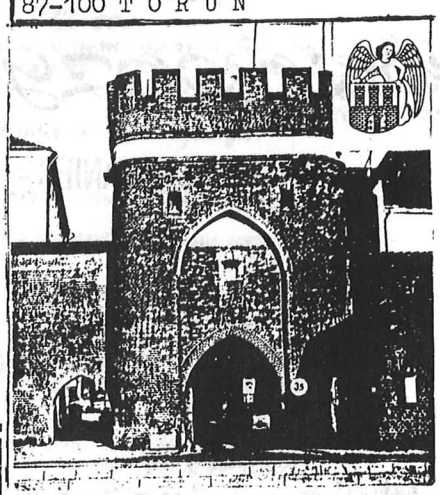

NUMER ZAMKNIĘTO: 1993 02 04

REDAKCJA: CENTRALNA BIBLIOTEKA PTTK IM. KAZIMIERZA KULWIECIA

ul. Podwale 23, 00-261 WARSZAWA, tel. 31-00-85

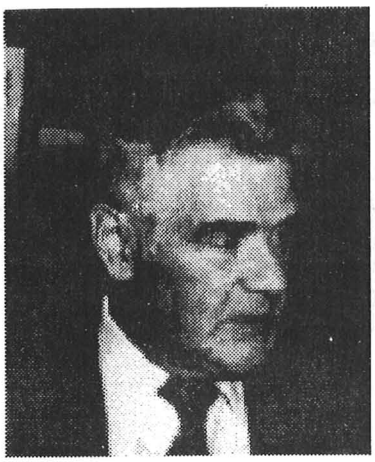

Tadeusz Rycerski

1927–1993

Przed dwoma tygodniami, 4 lutego 1993 roku, na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie pożegnaliśmy Tadeusza Rycerskiego — Człowieka, który 40 lat swego życia poświęcił Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu.

Urodził się 27 czerwca 1927 roku w Skierniewicach na Mazowszu. Tu pobierał pierwsze nauki i tu we wrześniu 1943 roku jako szesnastoletni chłopak rozpoczął służbę Ojczyźnie: został żołnierzem Armii Krajowej. Miał pseudonim „Kruk" i był łącznikiem Oddziału Specjalnego Obwodu AK „Sroka".

W latach powojennych studiował dziennikarstwo na Uniwersytecie Warszawskim, a po ukończeniu studiów, w 1952 roku podjął pracę w redakcji „Trybuny Mazowieckiej". W rok później został członkiem naszego Towarzystwa. Trafił doń już jako doświadczony turysta, który pokonał setki kilometrów szlaków, zwłaszcza kajakowych i górskich.

Poznawał Polskę i swoją coraz rozleglejszą wiedzą o niej postanowił dzielić się z innymi miłośnikami wędrówek. W połowie lat pięćdziesiątych związał się z Okręgiem Warszawskim (od 1962 roku — Mazowieckim) PTTK. W tym środowisku rychło doceniono nie tylko wiedzę, ale i zdolności organizatorskie oraz społecznikowską pasję Tadeusza Rycerskiego: wybrano Go na prezesa Zarządu Okręgu. Pełnił tę funkcję w ciągu kilku kadencji, aż do roku 1972. Był jednym z tych, którzy w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych tworzyli na Mazowszu i zachodnim Podlasiu koła i oddziały naszego Towarzystwa, organizowali imprezy turystyczne, wytyczali szlaki dla wędrowców, rozpoczęli inwentaryzację krajoznawczą.

Z czasem działalność Tadeusza Rycerskiego zaczęła wykraczać poza granice Mazowsza. Doświadczonemu wodniakowi powierzono funkcję wiceprzewodniczącego Komisji Turystyki Kajakowej Zarządu Głównego PTTK a także przyjęto do składu Prezydium ZG. W 1975 roku został wybrany wiceprezesem Towarzystwa, zaś w 1980 prezesem. Tę ostatnią funkcję pełnił do czerwca 1981 roku. W latach 1982–1990 kierował pracami Komisji Krajoznawczej ZG PTTK. Zawsze pełen energii, znalazł się wśród organizatorów trzech kolejnych Kongresów Krajoznawczych: w Gdańsku (1970), w Płocku (1980) i w Opolu (1990). W latach 1969–1992 był przewodniczącym Społecznego Komitetu „Autostop", w latach osiemdziesiątych zaś, wiceprezesem Polskiej Federacji Campingu.

Turystykę i krajoznawstwo krzewił ponadto swoim świetnym piórem, gdy pracował w redakcji „Turysty" i „Światowida", a przede wszystkim, gdy w latach 1975–1991 był redaktorem naczelnym organu PTTK, miesięcznika „Gościniec" — pisma, które szczególnie wiele zrobiło dla popularyzacji mało znanych regionów Polski. Na potrzebę odkrywania takich zakątków, na konieczność stałego popularyzowania piękna i historii naszego kraju zwracał uwagę również wtedy, kiedy w latach 1978–1989 kierował pracami społecznego komitetu redakcyjnego rocznika krajoznawczego PTTK „Ziemia". Jako przewodniczący Klubu Dziennikarzy Turystycznych zabiegał o to, by sprawy turystyki i krajoznawstwa znajdowały właściwe odzwierciedlenie na łamach polskich czasopism.

Tadeusz Rycerski był odznaczony m.in. Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Turystyki", Złotą Odznaką PTTK oraz Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury". W 1989 roku na XII Walnym Zjeździe otrzymał godność Członka Honorowego naszego Towarzystwa a w rok później został dziekanem Kręgu Seniorów, grupującego członków honorowych PTTK.

Był wybitnym społecznikiem, utalentowanym dziennikarzem, wytrwałym turystą, zawsze pogodnym i pełnym humoru druhem na wodnych i górskich szlakach.

Na Wieczny Szlak odszedł 2 lutego 1993 roku.

T.Ch. i J.Ż.

XIII WALNY ZJAZD
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

INFORMACJE
Zarządu Głównego PTTK

ODESZLI OD NAS

1. JULIUSZ BRAUN /1904-1990/ - Urodził się 2.07.1904 r. w Dąbrowie Tarnowskiej. W roku 1928 wstąpił do Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, gdzie działał w komisjach: pieszej, górskiej, narciarskiej, kajakowej oraz krajoznawczej. Był prezesem Oddziału PTK w Częstochowie.
Po połączeniu PTK i PTT powołał w Częstochowie Oddział PTTK, którego był długoletnim prezesem. W ciągu szeregu kadencji pełnił funkcję wiceprezesa Okręgowej Komisji Krajoznawczej w Katowicach oraz Komisji Krajoznawczej i Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK.
Był wielkim znawcą, propagatorem ochrony środowiska człowieka zarówno w kraju jak i za granicą. Był m.in.członkiem Komisji Planowania Środowiska Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody, wiceprzewodniczącym Komitetu Ekologii Krajobrazów Kulturowych, a w kraju przewodniczącym Sekcji Świętokrzyskiej Komitetu Zagospodarowania Ziem Górskich PAN, kierownikiem Świętokrzyskiej Stacji Naukowej Zakładu Ochrony Przyrody PAN.
Szczególne zasługi położył na polu działalności popularyzatorskiej i wydawniczej. Był autorem szeregu wydawnictw o charakterze monograficznym, społeczno-kulturalnym, a przede wszystkim przyrodniczym i z zakresu ochrony środowiska.
Był człowiekiem powszechnie lubianym i cenionym z racji swej wiedzy i podejścia do ludzi.
Za swą długoletnią, bo ponad 60-letnią działalność społeczną został m.in. odznaczony:
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Medalem im.Janowskiego,
- Zasłużony Działacz Turystyki;
- Zasłużony Działacz Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska;
- Zasłużony Województwa Kieleckiego.

Przez XII Krajowy Zjazd PTTK był obdarzony godnością Członka Honorowego PTTK.

2. BRONISŁAW CMELA /1913-1991/ - Urodził się 23.07.1913 r. w Rzeszowie. Ukończył Gimnazjum, a następnie Męskie Seminarium Nauczycielskie w Rzeszowie. Wyższe wykształcenie otrzymał w Lubelskim Uniwersytecie Katolickim. Z zawodu nauczyciel, filozof, ekonomista, historyk. Pracę zawodową podjął w roku 1937, a od roku 1932 datuje się działalność społeczną związaną z turystyką i krajoznawstwem. W 1932 r. wstąpił w szeregi PTT, a także PTK. Po zjednoczeniu się obu Towarzystw jest aktywnym działaczem PTTK. W 1954 r. założył w Rzeszowie Koło Przewodników Turystycznych PTTK, którego był prezesem przez 10 lat. Przez wiele lat pełnił także funkcje w wojewódzkich strukturach PTTK. Aktywnie działał nie tylko na terenie rzeszowszczyzny, ale i na szczeblu centralnym Towarzystwa. Do roku 1985 aktywnie uczestniczył w pracach GKR PTTK jako jej członek, potem sekretarz, a następnie wiceprezes. W latach 1985-89 był prezesem GKR. Przez kilka kadencji był również członkiem Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK.

Bronisław Cmela był autorem kilkudziesięciu zwartych wydawnictw krajoznawczych o charakterze przewodników, folderów, monografii. Był autorem ponad 500 artykułów z zakresu krajoznawstwa. Był także autorem opublikowanych opracowań ponad 50 biogramów ludzi związanych z krajoznawstwem i turystyką. Z zamiłowania bibliofil, kolekcjoner dzieł sztuki i pamiątek turystycznych.
Działał także społecznie m.in. w ZHP, PTSM, Polskim Towarzystwie Historycznym, Polskim Towarzystwie Naukowym i wielu innych organizacjach i stowarzyszeniach.
Był ceniony za swą fachowość i wiedzę zarówno przez kolegów i działaczy szczebla regionalnego jak i władze centralne PTTK.
Za bez mała 60-letni wkład pracy w działalność społeczną został m.in. odznaczony:
- Medalem Komisji Edukacji Narodowej;
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki";
- Medalem Turystyki Polskiej.

W roku 1985 XI Zjazd Krajowy PTTK nadał Bronisławowi Cmeli tytuł Członka Honorowego PTTK.

3. TADEUSZ DOHNALIK /1908-1992/ - Urodził się 18.07.1908 r. we Lwowie. Od roku 1934 aktywnie działał w szeregach Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, a od momentu powstania PTTK w szeregach naszego Towarzystwa. Współuczestniczył z ramienia Resortu Turystyki w pracach związanych ze zjednoczeniem obu tych Towarzystw. W PTT i PTK Jego działalność turystyczno-krajoznawcza bardzo silnie związana była z nestorem polskiej turystyki dr Mieczysławem Orłowiczem, a następnie Jego współpracownikiem w Komitecie dla Spraw Turystyki i GKKFiT. Był założycielem i długoletnim działaczem Koła PTTK przy Komitecie dla Spraw Turystyki, a także długoletnim członkiem i sekretarzem Kapituły Odznaczeń ZG PTTK.
Jako długoletni działacz PTTK i zarówno naczelnik Departamentu Zagospodarowania w Resorcie Turystyki był rzecznikiem interesów Towarzystwa w zakresie budownictwa turystycznego.
Był także inicjatorem i wykonawcą działań rewindykacyjnych obiektów turystycznych na Ziemiach Odzyskanych oraz "motorem" odbudowy wielu obiektów turystycznych na terenie kraju, które później stały się w zdecydowanej większości własnością PTTK.
Był także autorem wielu publikacji krajoznawczych i fotograficznych.
Był cenionym za wiedzę i umiejętności przez środowisko turystów i krajoznawców Towarzystwa.
Za swą prawie 60-letnią działalność społeczną na rzecz Towarzystwa, został odznaczony m.in.:
- Złotą Honorową OdznakąPTTK;
- Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki";
- odznaką" Za zasługi w kulturze fizycznej i turystyce dla woj.rzeszowskiego".

Tadeusz Dohnalik został także obdarzony godnością Członka Honorowego PTTK, którą przyznano Mu w roku 1985 na XI Krajowym Zjeździe PTTK.

4. BOLESŁAW FILIPOWSKI /1907-1990/ - Urodził się 28.02.1907 r.
Z działalnością społeczną związany od roku 1924 w Polskim Towarzystwie Krajoznawczym, a od roku 1932 w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim i Polskim Związku Narciarskim. Po Kongresie Zjednoczeniowym PTT i PTK aktywny działacz Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.
W ponad 60-letniej karierze działacza turystyczno-krajoznawczego PTTK pełnił szereg funkcji społecznych: od prezesa O/PTTK w Bielsku-Białej, poprzez działacza Okręgowej Komisji Rewizyjnej w Katowicach do członka i prezesa ZW PTTK w Bielsku-Białej.
Był wybitnym działaczem o szerokich zainteresowaniach turystycznych o czym świadczą posiadane przez niego uprawnienia przewodnickie i instruktorskie /fotografia krajoznawcza, kajakarstwo, ochrona przyrody/. Duże zasługi położył Bolesław Filipowski na polu organizacji i popularyzacji turystyki kajakowej na terenie woj.bielskiego, a także przewodnictwa górskiego i zakładowego.
Był powszechnie lubianym i cenionym działaczem PTTK w środowisku bielskich członków i działaczy turystyczno-krajoznawczych.
Za pracę społeczną został odznaczony m.in.:
- Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki";
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Zasłużony Działacz Kultury;
- Złotą Odznaka Krajoznawcza Regionu.

5. ZYGMUNT JODŁOWSKI /1921-1990/ - Urodził się 2.04.1921 r. w Będzinie. Działalność społeczną rozpoczął w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim. W PTTK od roku 1951 pełnił szereg społecznych funkcji. Był założycielem O/PTTK w Wałbrzychu, członkiem Komisji Turystyki Górskiej, Komisji Ochrony Przyrody i Opieki nad Zabytkami Oddziału PTTK, sekretarzem ZW PTTK w Wałbrzychu, a także wiceprezesem i skarbnikiem Zarządu O/PTTK w Wałbrzychu. Pełnił także szereg funkcji w innych organizacjach społecznych i stowarzyszeniach m.in. w Towarzystwie Nauk o Ziemi, Towarzystwie Miłośników Szczawna Zdroju, w ZHP.
Do wymiernych efektów Jego długoletniej działalności na rzecz Towarzystwa należy: skatalogowanie krzyży pokutnych na terenie woj.wałbrzyskiego, utworzenie pracowni krajoznawczej z bogatą biblioteką, zaangażowanie i pomoc w budowę bacówki "Pod Trójgarbem", otoczenie wielu zabytków opieką zbiorową przez SKKT-PTTK.
Dzięki Jego inspiracji powstało wiele wydawnictw turystycznych i krajoznawczych dotyczących Wałbrzycha i Ziemi Wałbrzyskiej.
Był otwarty i szczery, mimo nękającej Go w ostatnim okresie życia choroby. Zawsze czynnie uczestniczył w życiu O/Wałbrzyskiego PTTK.

Ceniący i szanujący Go koledzy i działacze turystyczni regionu wałbrzyskiego nazywali Zygmunta Jodłowskiego "naszym Zygmuntem".
Za długoletnią pracę społeczną został m.in. odznaczony:
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki".

XII Zjazd Krajowy PTTK w roku 1989 nadał Zygmuntowi Jodłowskiemu godność Członka Honorowego PTTK.

6. KAROL KALETA /1905-1990/ - Urodził się 22.08.1905 r. w Bystrzycy na Zaolziu. Działalność społeczna Karola Kalety datuje się od roku 1924 i związana jest z Jego wstąpieniem do Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, gdzie aktywnie uczestniczył w pracach Sekcji Narciarskiej O/Katowickiego PTT, a następnie O/PTT w Cieszynie.
Dzięki Jego staraniom po zakończeniu II wojny światowej uratowano schronisko PTT na Stożku oraz założono pierwsze stacje turystyczne na Soszawie i Kozińcach, a także przejęto na rzecz O/PTTK schronisko na Tule w Cisownicy. Z Jego inicjatywy uporządkowano sprawy odnowy praw PTT do parcel w górach, wyznakowano dziesiątki km. szlaków górskich. Był także na zlecenie ZG PTT współredaktorem "Przewodnika po Beskidach Zachodnich" Kazimierza Sosnowskiego. Niezależnie od aktywnej działalności w Cieszynie, Karol Kaleta pełnił w latach 1945-50 funkcję członka Zarządu Głównego PTT.
Po Zjeździe połączeniowym i powstaniu PTTK działa nadal aktywnie w nowej strukturze Towarzystwa, pełniąc m.in. funkcję prezesa ZO "Beskid Śląski" w Cieszynie, a następnie prezesa i członka Komisji Rewizyjnej Koła Miejskiego PTTK w Cieszynie.
Karol Kaleta położył także wielkie zasługi w organizacji GOPR, był również aktywnym ratownikiem.
W swoim środowisku był lubianym i cenionym przez innych działaczem Towarzystwa.
W uznaniu Jego zasług w działalności społecznej został m.in. odznaczony:
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki";
- Medalem 75-lecia O/PTTK "Beskid Śląski".

XII Krajowy Zjazd PTTK uhonorował Go nadając Mu godność Członka Honorowego PTTK.

7. STANISŁAW LORENTZ /1899-1991/ - Urodził się 28.04.1899 r. w Radomiu. Studiował na Uniwersytecie Warszawskim. Z wykształcenia historyk sztuki i muzeolog. Długoletni dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie /od 1936 r./. W roku 1939 organizował ochronę zabytków w Warszawie, ratując m.in. zbiory Zamku Królewskiego i Łazienek. W czasie okupacji prowadził działalność konspiracyjną dla ratowania dóbr kultury polskiej, zwłaszcza w zakresie sztuki, muzealnictwa, archiwów i bibliotek.
Po wojnie jako dyrektor Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków kierował odbudową zabytków i muzeów. Jako dyrektor Muzeum Narodowego był organizatorem wielu wystaw krajowych i zagranicznych w dziedzi

Aktywnie wspierał działania PTTK w zakresie ochrony zabytków, w tworzeniu, a następnie prawidłowym funkcjonowaniu muzeów PTTK. Dzięki Jego życzliwemu zainteresowaniu i pomocy również finansowej, przeprowadzono w Towarzystwie szereg różnych działań z zakresu ochrony zabytków, zorganizowano szereg wystaw, odczytów, prelekcji z tego zakresu. Niejedno muzeum PTTK zawdzięcza Jemu merytoryczne i finansowe wsparcie.
W uznaniu Jego zasług na polu muzealnictwa, opieki nad zabytkami, a także w popularyzowaniu wiedzy krajoznawczej PTTK odznaczyło Go Złotą Honorową Odznaką PTTK, a VI Walny Zjazd Delegatów PTTK nadał Mu w 1965 r. godność Członka Honorowego PTTK.

8. WIKTOR MEDWECKI /1893-1992/ - Urodził się 7.09.1893 r. w Krakowie. Ukończył Liceum Sobieskiego oraz Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademii Handlowej w Krakowie uzyskując dyplom doktora praw.
Pracę zawodową rozpoczął w 1916 r. w instytucjach państwowych, a od 1954 r. podjął pracę w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. W PTTK pracował do roku 1975.
Działalność społeczną prowadził nieprzerwanie przez 73 lata głównie w dziedzinie krajoznawstwa, opieki nad zabytkami i fotografii krajoznawczej. Był także członkiem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Związku Narciarskiego.
Jego pasją był społeczny ruch na rzecz ochrony zabytków. Angażował się w tej dziedzinie w wiele akcji, organizował sympozja, szkolenia, zabiegał o środki na ratowanie zabytków. Uratowanie wielu cennych zabytków z terenu Podhala, Spisza, Orawy i terenów najbliższych krakowskiego i miechowskiego jest Jego zasługą.
Wiktor Medwecki zabiegał także o opisanie i zachowanie dla pamięci śladów dowodów polskiej kultury.
Był człowiekiem pogodnym, powszechnie lubianym i cenionym za olbrzymią wiedzę i umiejętności.
Wiktor Medwecki był jednym z tych, którzy łączą tradycje PTT i PTK z historią PTTK.
Za pracę społeczną Wiktor Medwecki był m.in. odznaczony:
- Złotą Odznaką "Za Opiekę nad Zabytkami";
- Złotą Odznaką PTG;
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Zasłużony Działacz Kultury;
- Zasłużony dla Miasta Krakowa.

Obdarzony był również godnością Honorowego Członka PTTK, którą w dowód uznania i zasług nadał Mu IX Zjazd PTTK.

9. JADWIGA MICHALICKA /1915-1992/ - Urodziła się 27.01.1915 r. w Warszawie. W latach 1931-36 ukończyła naukę w Seminarium Nauczycielskim S.S.Zmartwychwstanek i Studium Wychowania Przedszkolnego Katolickiego Związku Polek w Warszawie. W 1930 r. wstępuje do Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, a po Kongresie połączeniowym aktywnie uczestniczy w działalności PTTK. W 1956 r. powstaje koło terenowe PTTK w Żyrardowie, na bazie którego zostaje utworzony w roku 1956 Oddział PTTK. Do roku 1989 jest prezesem tego Oddziału. Pełni w międzyczasie szereg odpowiedzialnych funkcji w Zarządzie i komisjach byłego Zarządu Mazowieckiego PTTK oraz we władzach wojewódzkich w Skierniewicach. Aktywnie działa także we współpracującym z PTTK Związkiem Harcerstwa Polskiego. Łącząc działania obu tych organizacji jest organizatorem wielu wycieczek, rajdów, obozów, spływów kajakowych.
Jest inicjatorem założenia na terenie działania O/Żyrardowskiego PTTK, a następnie woj.skierniewickiego wielu kół zakładowych, środowiskowych i szkolnych. Te ostatnie cieszą się Jej szczególnym zainteresowaniem i troską. W pracy z młodzieżą stara się rozbudzić w młodym pokoleniu ciekawość poznania kraju ojczystego, umiłowania tego co polskie, rozbudzić gotowość społecznego działania.
Była dobrym, sumiennym człowiekiem, cenionym za swe oddanie ludziom i pracy na rzecz Towarzystwa.
Za pracę społeczną została odznaczona m.in.:
- Złotą Honorową Odznakę PTTK;
- Złotym Krzyżem za zasługi dla ZHP;
- Krzyżem ZHP z mieczami.

XII Zjazd Krajowy PTTK nadał Jadwidze Michalic-

10. TADEUSZ RYCERSKI /1927-1993/ - Urodził się 27.06.1927 r. w Skierniewicach. Po ukończeniu w 1952 r. studiów dziennikarskich na Uniwersytecie Warszawskim podjął pracę w redakcji "Trybuny Mazowieckiej" i w tym samym roku wstąpił do PTTK. Od połowy lat 50-tych związany był z Okręgiem Warszawskim, a od 1962 r. z Okręgiem Mazowieckim. W Towarzystwie pełnił szereg funkcji społecznych takich jak: prezes Zarządu Okręgu Mazowieckiego, wiceprzewodniczący Komisji Turystyki Kajakowej ZG PTTK, członek Prezydium ZG PTTK, wiceprezes ZG PTTK, prezes ZG PTTK /od listopada 1980 r. do czerwca 1981 r./. Był także przez 8 lat /1982-90/ przewodniczącym Komisji Krajoznawczej ZG PTTK.
W latach 60-tych i 70-tych był jednym z tych, którzy na Mazowszu i Podlasiu Zachodnim tworzyli koła i o/PTTK, organizowali imprezy, wytyczali szlaki turystyczne. Jako wybitny krajoznawca współorganizował także Kongresy Krajoznawcze, sztandarowe imprezy programowe Towarzystwa.
Swą wiedzę turystyczną i krajoznawczą przekazywał turystom na łamach "Turysty" i "Światowida", a głównie na łamach miesięcznika "Gościniec", którego w latach 1975-91 był redaktorem naczelnym. Współpracował także z rocznikiem krajoznawczym PTTK "Ziemia".
Był wybitną indywidualnością w naszym Towarzystwie, pogodnym, zawsze uśmiechniętym człowiekiem, który swą wiedzą i umiejętnościami chętnie dzielił się z innymi.
Za zasługi w pracy społecznej został m.in. odznaczony:
- Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki";
- Złotą Honorową Odznaką w PTTK;
- Odznaką "Zasłużony Działacz Kultury.

XII Krajowy Zjazd PTTK w 1989 r. nadał Mu godność Członka Honorowego PTTK.

11. WACŁAW ŻELICHOWSKI /1903-1993/ - Urodził się 14.03.1903 r. w Wodzisławiu Jędrzejowskim. Do PTTK wstąpił w roku 1959. Od pierwszych chwil przynależności do naszego Towarzystwa dał się poznać jako wybitny znawca regionu "Ponidzia", a szczególnie powstań narodowach, jakie miały miejsce na tym terenie. Pomimo choroby /przez wiele lat posługiwał się jedynie wózkiem inwalidzkim/ i ograniczenia ruchu był niezwykle aktywnym działaczem w zakresie krajoznawstwa, turystyki i ochrony zabytków. Od roku 1959, nieprzerwanie do 1985 r. pełnił szereg funkcji w O/PTTK w Busku /członek Komisji Ochrony nad Zabytkami, członek Komisji Rewizyjnej/ oraz w ZW PTTK w Kielcach /członek Komisji Opieki nad Zabytkami/. Z Jego inicjatywy i osobistego zaangażowania upamiętniono wiele miejsc pamięci narodowej. Chętnie uczestniczył w spotkaniach z młodzieżą dzieląc się z nią swymi wiadomościami dotyczącymi kielecczyzny, głównie zaś spraw związanych z ochroną zabytków i przyrody.
Był znany ze swej kolekcjonerskiej pasji dotyczącej powstania styczniowego. Z Jego inicjatywy rokrocznie organizowane były rajdy turystyczne do Grochowisk - miejscowości upamiętniającej bitwę gen. Langiewicza w 1863 r.
Był niezwykle oddany sprawom naszego Towarzystwa, niezwykle ceniony za upór - mimo choroby - z jakim starał się rozbudzić gotowość społecznego działania, ciekawość poznania kraju ojczystego.
Za swoją społeczną działalność został odznaczony m.in.:
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Złotą Odznaką "Za Opiekę nad Zabytkami";
- Odznaką "Za Zasługi dla Kielecczyzny".

XII Zjazd Krajowy PTTK uhonorował Go godnością Członka Honorowego PTTK.

12. JANUSZ GRZYBOWSKI /1926-1991/ - Urodził się 29.07.1926 r. w Krakowie. Z wykształcenia prawnik, aktywny działacz samorządu adwokackiego w latach 1979-84, członek a następnie sekretarz Rady Adwokackiej w Krakowie.
Do PTTK wstąpił w roku 1952, przedtem jednak od 1948 r. należał do PTT i PTK.
W latach pięćdziesiątych aktywnie uczestniczył w pracach Komisji Turystyki Kolarskiej, Komisji Turystyki Górskiej i Komisji Krajoznawczej ZG PTTK.
W latach 1955-56 i 1958-59 jest prezesem O/Krakowskiego PTTK, a w latach 1962-77 jego wiceprezesem.
Następnie w latach osiemdziesiątych jest członkiem O/Krakowskiego PTTK, członkiem Prezydium ZG PTTK /1981-85/ i członkiem ZG PTTK /do 1989 r./.
W macierzystym Oddziale jest inicjatorem powstania wielu kół PTTK, wyspecjalizowanych komisji turystycznych, turystycznej wymiany międzynarodowej.
Swoje zainteresowania regionalizmem, szeroko pojętą turystyką górską, a także sprawami członków PTTK realizował na łamach tygodnika "Ziemia", którego był redaktorem.
Na szczeblu centralnym dał się poznać jako wybitny prawnik, służący pomocą prawną Towarzystwu. Był twórcą wielu aktów normatywnych i przepisów wewnętrznych w Towarzystwie, był wreszcie współtwórcą przyjętego na XII Zjeździe Krajowym PTTK Statutu oraz przyjętego przez ZG PTTK Statutu Wzorcowego Oddziału.
Był sumiennym, dobrym człowiekiem, cenionym przez działaczy Towarzystwa za życzliwość dla innych, a także za olbrzymie umiejętności i wiedzę.
Za pracę społeczną został odznaczony:
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki";
- Złotą Odznaką "Za Pracę Społeczną dla m.Krakowa".

13. SŁAWOMIR DABIŃSKI /1925-1992/ - Urodził się 5.10.1925 r.
Był członkiem PTTK od 1952 r. Od 1954 r. był członkiem Okręgowej Komisji Turystyki Żeglarskiej oraz przez wiele lat jej wiceprzewodniczącym.
Był współzałożycielem Sekcji Żeglarskiej, a potem Klubu Żeglarskiego PTTK "Wagabunda" w Poznaniu, gdzie od 1985 r. pełnił funkcję komandora.
Jako instruktor żeglarstwa i wybitny znawca tematyki wodnej, przez wiele lat szkolił kadrę żeglarzy turystów śródlądowych i morskich.
Był jednym z inicjatorów budowy jachtu pełnomorskiego PTTK, na którym zdobywało uprawnienia żeglarskie wielu członków PTTK, nie tylko z regionu Wielkopolski.
Sławomir Dabiński był także wieloletnim działaczem O/Poznańskiego PTTK, a od 1985 r. jego wiceprezesem.
Przez okres 18 lat aktywnie działał w ZW PTTK w Poznaniu, gdzie przez 4 kadencje pełnił z wyboru funkcję wiceprezesa.
W latach 1968-1985 wybierany był na członka ZG PTTK, a w latach 1981-85 był członkiem Prezydium tego Zarządu. Od roku 1985 do chwili śmierci był aktywnym działaczem Kapituły Odznaczeń ZG PTTK.
Był lubianym, mądrym człowiekiem, który swoją pasją do wody i żeglowania zaraził wielu ludzi.
Za swoją społeczną działalność został odznaczony m.in.
- Złotą Honorową Odznaką PTTK;
- Złotą Odznaką "Zasłużony Działacz Turystyki";
- Honorową Odznaką "Za Zasługi w Rozwoju Woj.Poznańskiego";
- Odznaką "Zasłużony Działacz Żeglarstwa Polskiego".

Centralna ... PTTK ...